

Revija Zveze društev upokojencev Slovenije

**Vložili bomo
peticijo**

**Volilni zbori
v DU in PZDU**

**Okrogla miza
o dolgotrajni
oskrbi**

**DNEVI MEDGENERACIJSKEGA SOŽITJA
14.–16. 5. VSTOP PROST**

BESEDA VODSTVA ZDUS

Vsi si zaslužimo dostojno življenje,
zato so spremembe nujno potrebne. 3

V ŽARIŠČU

Vložili bomo Peticijo 4
Poudarjena potreba po dobrem sistemu dolgotrajne oskrbe . . . 5

DMS 2019

Cenjene upokojenke in upokojenci, 6
Uspešno moramo povezati mladostno
zagnanost in izkušnost starejših. 6
Kdo je Zagovornik načela enakosti
in kako vam lahko pomaga?. 7
Zaključili smo poslovno leto 2018 in začrtali 2019. 8

MEDNARODNA DEJAVNOST

Spomladansko srečanje Upravnega sveta AGE 8
Priprave na upokojitev v Franciji 9

KULTURA

Srečanje literatov PZDU Dolenjske in Bele krajine. 10
Naše rokodelke na sejmu APISLOVENIJA 2019 11
Godba ljubljanskih veteranov (malo drugače) 11
Čudoviti izdelki marljivih rokodelcev 12
Srečanje plesnih skupin 12

DNEVI MEDGENERACIJSKEGA

SOŽITJA – PROGRAM 13

UTRIPI V POKRAJINSKIH ZVEZAH 22

EVROPSKO PISMO

Rešitve so, le tistih, ki se jim zdijo vredne truda, je premalo . . . 28

ŠPORT IN REKREACIJA 29

OBVESTILA 30

VIHARIMO MOŽGANE 31

Mesec sušec, ki je že dolgo le še spomin, je bil v vseh pogledih lep. Vremensko in upokojensko – delovno. Marljivo so društva in pokrajinske zveze pripravljale svoje volilne zборе, naši dopisniki in dopisnice pa so nas relativno hitro informirali o tem, kako so zbori potekali. Naj se na tem mestu zahvalim vsem dosedanjim predsednikom in predsednicam društev in pokrajinskih zvez, ki so izpregli svoje vajeti in jih predali svojim naslednikom, tem pa celoten uredniški odbor in vodstvo zveze želi uspešno delo v zaupanem jim mandatu. O vsem tem seveda pišemo v tokratni številki vaše in naše revije. Žal mi je, da nekatere pokrajinske zveze še danes, skoraj dve leti po ustanovitvi uredniškega odbora, niso zadožile ali izbrale iz svojih vrst tistega ali tisto, ki bo skrbel za informiranje in pošiljanje prispevkov na naslov uredništva. Nič ne bom kazal s prstom, za koga gre. Bralci lahko sami razberejo od kod so informacije in od kod jih preprosto-ni. Če pa sem povsem iskren, je to odraz malomarnosti do krovne organizacije in do drugih pokrajinskih zvez, saj je pretežni del revije namenjen temu, da seznanja članstvo od Rateč do Metlike in od Lendave do Pirana, kaj se dogaja pri njih na kulturnem, športnem in društvenem področju dela. Kot vidite, je znova v sredinskem delu revije priloga. Ampak ne priloga kar tako. V njej, dobro jo prelistajte in preberite, boste našli vse prireditve, ki jih pripravljamo na našem prvem srečanju »Dnevi medgeneracijskega sožitja,« ki bodo potekali od 14. do 16. maja na GR, Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Če ne prej, se vidimo na GR v najlepšem mesecu v letu. Nasvidenje in dobrodošli,

Črt Kanoni,
odgovorni urednik

ZDUS PLUS, mesečna revija Zveze društev upokojencev Slovenije. Za izdajatelja Janez Sušnik, predsednik ZDUS. **Odgovorni urednik** Črt Kanoni, telefon: 01/62 05 481 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si **Naslov uredništva:** ZDUSplus, Kebetova 9 1000 Ljubljana. Telefon: 01/519 50 86 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si, **Uredniški odbor:** Vera Pečnik, Slavica Bučan, Mateja Peršuh, Jožef Miklavc in Črt Kanoni **Dopisniki PZDU Celjska:** Milena Brečko Poklič, milena.poklic@gmail.com 041/629 820; **Dolenjska in B. krajina:** Marija Golob 041/370 560 **Gorenjska:** Slavica Bučan 041/347 030 slavica.bucan56@gmail.com **Koroška:** Željko Kljajič 031/387 660 zkljajic.kljajic@gmail.com **Pomurska:** Vijola Bertalanič vijola.ppzdums@gmail.com; **Posavska:** Marija Krušič 051/725 412 makru27@gmail.com; **S. Primorska:** Majda Marinič babicamm@gmail.com Šaleška: Jožef Miklavc 041/693 369; joze.miklavc@gmail.com; **Zasavje:** Milena Dimec 051 438 236 dimec.milena@gmail.com; **Z. Podravje:** Irena Ferluga ; **Tajnica uredništva:** Karmen Šparovec – Terekov; **Lektorica:** Barbara Borko; **Tisk:** Schwarz print d. o. o., Ljubljana; **Fotografije:** Freelimages, Arhiv ZDUS, in dopisniki PZDU, **Oblikovanje in priprava za tisk:** NEBIA d. o. o., Nepodpisani članki so last uredništva oz. ZDUS. **Naklada** 3.500 izvodov **Cena** 0,99 EUR **ISSN 2591-0205** **Revija ZDUSPlus je vpisana v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod številko 2192**

[https://www.facebook.com/
ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije](https://www.facebook.com/ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije)

ZDUSplus

Zveza društev
upokojencev Slovenije

Vsi si zaslužimo dostojno življenje, zato so spremembe nujno potrebne

V Zvezi društev upokojencev Slovenije smo oblikovali in sprejeli Memorandum 2018, podrobnejšo analizo položaja slovenskih upokojencev in vseh starejših oseb in ob tem predvideli potrebna področja, vsebine in nosilce aktivnosti. V memorandumu so zajeta naša stališča, pogledi in pričakovanja o vsebinah in načinu prihodnjega sodelovanja pri vprašanih s katerimi se srečujemo. Poudarjamo predvsem tista področja, ki se dotikajo potrebe po dostojnem življenju prebivalcev v tretjem življenjskem obdobju, njihovih zmožnostih in vključenosti v družbo, pri čemer nam je pomembna dobrobit vseh generacij, njihovo sodelovanje in medsebojno podpiranje v izkoriščanju znanj in veščin. Zato smo v lanskem letu skupaj z Mladinskim svetom Slovenije, Dijaško organizacijo Slovenije, Študentsko organizacijo Slovenije ustanovili Medgeneracijsko koalicijo Slovenije – MeKoS. Potrebno se je zavedati, da je staranje tudi razvojni izziv in ne samo breme, saj starejši predstavljamo skoraj četrtino prebivalstva v Republiki Sloveniji. Vedeti moramo, da pokojnine niso socialna pomoč, temveč z delom pridobljena pravica, ki temelji na plačanih prispevkih in vloženem delu v sedanje družbeno bogastvo. Pokojnine tako vplivajo na blagovne, storitvene in denarne tokove in tako spodbujajo gospodarski in družbeni razvoj. V ZDUS smo tako novembra 2019 sprejeli Ukrepe Zveze društev upokojencev Slovenije za izboljšanje gmotnega položaja upokojencev v Republiki Sloveniji. Ključni poudarki za nas so:

- Redna uskladitev pokojnin, ki je potrebna, da se zaustavi nadaljnje zniževanje in se s tem omogoči izboljša-

nje gmotnega položaja upokojencev. Redno usklajevanje pokojnin naj izhaja iz 105. člena ZPIZ-2.

- Potrebna je sprememba ZPIZ-2 glede odmernega odstotka za izračun pokojnin, ki naj bi zagotavljal za 40 let pokojninske dobe pokojnino v višini 63,5 odstotka od pokojninske osnove. Potrebno pa je zagotoviti tudi višji odmerni odstotek za dopoljenih 15 let zavarovalne dobe, le ta naj bo v višini 31 odstotkov.
- Potreben je postopen dvig dela vdovske pokojnine, ki naj jo prejme približno 60 tisoč upravičencev, od tega 82% žensk in 18 % moških. Pri tem je potrebno upoštevati, da skupno izplačilo ne sme presegati starostne pokojnine moškega, odmerjene od najvišje pokojninske osnove za 40 let pokojninske dobe ali 1.825,50 evrov.
- Izplačati je potrebno letni dodatek vsem po sistemskem zakonu določenim upravičencem na podlagi ZPIZ-2.
- Potrebna je sprememba Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnih varstvenih prejemkih. Predlog ZDUS je, da so do izplačila pogrebne upravičeni vsi (svojci ali druge osebe po umrlu) v enem znesku, ki je 530 evrov. Znesek pa mora biti letno valoriziran
- ZDUS si bo prizadeval za čim prejšnjo ustanovitev demografskega sklada. Prav tako bi bilo prav, da bi se del bodočega davka na nepremičnine stekel v demografski sklad.
- ZDUS bo vztrajal pri ustanovitvi Urada za starejše pri Vladi Republike Slovenije.
- Potrebno je urediti dvojni status upokojencev, ki bi omogočil, da bi lahko kljub

upokojitvi delali naprej. S tem bi upokojenke in upokojenci ostali v toku, hkrati bi reševali problematiko pomanjkanja delavcev, finančno stisko upokojencev in upokojenk, ter s prispevki dodatno napolnili državno blagajno.

V sredini meseca marca je ministrica za delo, družino in socialne zadeve ga. Ksenija Klampfer predstavila predlog reforme pokojninskega sistema. V Zvezi društev upokojencev Slovenije smo že takrat povedali, da se z ministričinim predlogom načeloma strinjamo, saj je dvig odmernega odstotka za izračun pokojnine v skladu z zvezo, a da ni nič rečenega glede izrednega usklajevanja pokojnin, kot tudi ne o sistemskem zakonu o letnem dodatku. Prav tako je koalicijska pogodba trenutne vlade za ZDUS glede pokojninskega sistema napisana v pravi smeri, a jo je potrebno spoštovati v celoti. Izredno usklajevanje pokojnin je nujno potrebno, saj gospodarska rast je, in s tem se lahko vsaj deloma nadomesti negativne učinke interventne zakonodaje, ki je od leta 2010 vplivala na nižanje pokojnin. Trenutne smernice Vlade RS kažejo dobro, ne sme pa se pozabiti, da je potrebno v proces pokojninske reforme (in vseh z njo povezanih sprememb) vključiti ključne deležnike, torej upokojenke in upokojence. ZDUS bo vedno na voljo vladi in vsem političnim strankam pri reševanju problemov, ki so se nakopičili še od časa recesije in se nadaljujejo v današnji čas. **Vsi si zaslužimo dostojno življenje, zato so spremembe nujno potrebne.**

*Janez Sušnik,
predsednik Zveze društev
upokojencev Slovenije*

Vložili bomo Peticijo

ZDUS bo v skladu s 45. členom Ustave Republike Slovenije in na podlagi sklepa Upravnega odbora Zveze društev upokojencev Slovenije z dne 20.3.2019, vložila peticijo za ureditev dolgotrajne oskrbe kot nove in posebne veje socialne varnosti. V Sloveniji že vrsto let in celo desetletij poznamo zdravstveno in pokojninsko ter invalidsko zavarovanje in druge oblike socialne varnosti. Zadnje čase pa vse bolj stopajo v osredje potrebe po pomoči ljudem, ki sami ne morejo več poskrbeti zase.

Vse več je ljudi, zlasti starejših, ki so pri opravljanju temeljnih dnevnih aktivnosti odvisni od drugih. Pojav je značilen za gospodarsko razvite države, za katere so značilna tudi visoka stopnja zaposlenosti, podaljševanje življenjske dobe, družine le z eno ali dvema generacijama, znotraj katerih so zelo omejene možnosti zagotavljanja medsebojne pomoči v primeru bolezni ali onemoglosti. Odgovor na te izzive je dolgotrajna oskrba kot nova veja socialne varnosti oziroma zavarovanja in najširše družbene solidarnosti. Dolgotrajna oskrba je organizirana dejavnost zagotavljanja pomoči osebam, ki zaradi onemoglosti in izgube fizičnih in intelektualnih sposobnosti ne morejo poskrbeti zase in skozi daljši čas, ali trajno, potrebujejo pomoč drugih pri opravljanju temeljnih dnevnih opravil kot so hranjenje, pitje, vzdrževanje osebne higiene, odvajanje, gibanje v prostoru in vzdrževanje socialnih stikov. Iz navedene definicije dolgotrajne oskrbe izhaja, da pri tej ne gre za obravnavo oziroma zdravljenje dolgotrajnih, kroničnih bolezni in bolnikov, saj je za to zadolžena zdravstvena služba oziroma zdravstveno zavarovanje, temveč za novo obliko solidarnosti in zagotavljanja socialne varnosti osebam, ki same več ne morejo poskrbeti zase. Med področjem dolgotrajne oskrbe in področjem zdravstvenega varstva obstoja jasna razmejitev glede njihovih izvajalcev, načina financiranja in upravljanja. Tako je jasno, da gre pri dolgotrajni oskrbi za posebno, novo in pred leti še neznano vejo socialne varnosti starejšega prebivalstva. Dejavnost dolgotrajne oskrbe je posledica družbenega in gospodarskega razvoja v raz-

vitejšem svetu. Nedaleč nazaj so v isti družini in stanovanju (ali hiši) živele po tri generacije, katerih člani so složno skrbeli drug za drugega in to predvsem za nebogljene, obolele, onemogle in nepreskrbljene. Tako so skrbeli za otroke, za bolne in onemogle in pomoči potrebne starejše člane in s tem vzpostavljali neko obliko solidarnosti. Danes takšne družine srečamo vse redkeje, kar povzroča, da sodobne družine iz različnih razlogov vse težje zagotavljajo pomoč tudi svojim ostarelim in onemoglim članom. Posledično se bremena socialne varnosti bolnih, kot tudi tistih, ki so nesposobni poskrbeti zase in potrebujejo pomoč drugih, prenašajo na najširšo družbeno solidarnost. V teh okoliščinah vprašanje zagotavljanja storitev in pomoči dolgotrajne oskrbe ni več le problem oseb, ki jo potrebujejo, ampak izziv celotne družbe. Pri zago-

že več verzij oziroma osnutkov Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo. Usoda vseh je bila enaka. Vsebina zakona je bila za večino sprejemljiva, zataknilo pa se je pri zagotovitvi finančnih sredstev za uresničitve zakona in pravic, ki bi jih ta zagotavljal osebam, potrebnih pomoči druge osebe. Določen del pripomb, posebno k verziji iz leta 2018, se je nanašal tudi na vsebino osnutka zakona in premajhno predvideno solidarnost na tem področju in prevelik poudarek na zagotavljanju pomoči s strani zdravstvenih delavcev in drugih profesionalcev. A je pri tem prevladovalo stališče, da zakon sicer nujno potrebujemo, vendar mora biti njegova vsebina drugačna. Prav tako je javna razprava nakazovala potrebo po zakonski zagotovitvi širše solidarnosti pri financiranju storitev dolgotrajne oskrbe za osebe, ki potrebujejo in so upravi-

Nedaleč nazaj so v isti družini in stanovanju (ali hiši) živele po tri generacije, katerih člani so složno skrbeli drug za drugega in to predvsem za nebogljene, obolele, onemogle in nepreskrbljene. Tako so skrbeli za otroke, za bolne in onemogle in pomoči potrebne starejše člane in s tem vzpostavljali neko obliko solidarnosti.

tavljanju pomoči osebam, ki so od nje odvisne, velja pravilo, da bi bila oseba, ki potrebuje pomoč nekoga drugega, čim dalj časa v domačem okolju, ki ji je tudi najbližje in najprijaznejše. Poleg tega se v tem primeru v zagotavljanje oskrbe vključujejo tudi svojci, morda tudi sorodniki in znanci. Ko teh možnosti ni, oziroma je obseg storitev in pomoči osebi prevelik in ga ni mogoče zagotoviti na oskrbovančevem domu, je nujna premestitev osebe v ustrezen zavod. Upravičene potrebe po storitvah dolgotrajne oskrbe pa naj bi v celoti ali v zakonsko določenem obsegu krilo posebno socialno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo. Za uresničevanje nalog na področju dolgotrajne oskrbe je potreben ustrezen zakon. Poskusi priprave in sprejema takšnega zakona segajo že v leto 2002. Od takrat je bilo pod okriljem Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in Zveze društev upokojencev Slovenije (leta 2011) pripravljenih

čene do pomoči drugih oseb. Zakon o dolgotrajni oskrbi se pripravlja že skoraj 20 let. Medtem se potrebe prebivalstva po storitvah dolgotrajne oskrbe le povečujejo, možnosti njihovega zadovoljevanja pa slabšajo, saj so kapacitete socialnih zavodov polno zasedene, službe za dolgotrajno oskrbo na domu pa niso zagotovljene in ne organizirane. S tem se vse bolj slabša socialni in materialni položaj oseb, ki so odvisni od pomoči drugih. V sodobni in socialni družbi je to nesprijemljivo, zato ZDUS poziva Vlado Republike Slovenije, da v čim krajšem času pripravi Zakon o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo in ga predloži v obravnavo in sprejem Državnemu zboru Republike Slovenije. *Podpise k peticiji bomo zbirali tudi na Info točki ZDUS med 14. in 16. majem na Gospodarskem razstavišču, ko se bodo odvijali Dnevi medgeneracijskega sožitja.*

Vodstvo ZDUS

Poudarjena potreba po dobrem sistemu dolgotrajne oskrbe

S podaljševanjem življenjske dobe se ne daljšajo leta zdravega življenja. Država mora zato poskrbeti za dober sistem dolgotrajne oskrbe, ki bo enako dostopna za vse, posamezniki pa lahko zase največ naredijo s skrbjo za ohranjanje samostojnosti, so poudarili sodelujoči na nedavni okrogli mizi o dolgotrajni oskrbi, ki jo je organiziral STA.

Slovenci živijo vedno dlje. »Žal še nismo dosegli tega, da bi se nam s podaljševanjem življenjske dobe podaljševala leta zdravega življenja. Torej bomo vsi del življenja potrebovali dolgotrajno oskrbo,« je pojasnila generalna direktorica direktorata za dolgotrajno oskrbo Klavdija Kobal Straus. Poudarila je, da je vloga posameznika skrb za lastno zdravje in ohranjanje samostojnosti. »Naloga države pa mora biti, da nihče - tudi tisti, ki nimajo socialne mreže ali

Šončeva je izpostavila še neenak dostop do pomoči na domu. »Pomoč na domu vidim kot eno izmed tistih pomoči, ki najbolj diskriminira starejše, ker je cena pomoči odvisna od sposobnosti občine za sofinanciranje,« je pojasnila.

družine v klasičnem pomenu - ne izpade iz sistema in ni izvzet iz storitev, ko jih potrebuje,« je razložila Kobal Strausova. Tudi vodja programa Starejši za starejše pri ZDUS Rožca Šonc je izpostavila večanje števila starejših. »Potrebe po pomoči rastejo po 20 odstotkov na leto,« je povedala in dodala: »Vsi ukrepi s ciljem, da se izboljša položaj starejših, ne učinkujejo. Tudi izhod iz krize in visok BDP ne dosežeta vseh družbe-

nih skupin enako. Žal smo starejši med tistimi.« Dolgotrajna oskrba vključuje veliko deležnikov, to je dokazala tudi javna razprava o zakonu o dolgotrajni oskrbi, je pojasnila Kobal Strausova. Področje se dotika družbe, družine in prejemnikov pomoči. »Imamo kar nekaj dobrih rešitev, problem je integracija, potrebujemo povezavo in nadgradnjo, ki jo lahko uredimo s sistemsko nadgradnjo,« je dodala. Pojasnila je, da trenutno o zakonu potekajo usklajevanja na tehnični ravni, ponovna obravnava pa je predvidena novembra letos. Kobal Strausova je med drugim izpostavila tudi, da potrebujemo dodatna sredstva za dostop do pravic ne glede na okolje, iz katerega prihaja starostnik. Po nadgradnji predloga zakona o dolgotrajni oskrbi bi potrebovali dodatnih 150 milijonov evrov. »Ta sredstva bi lahko zagotovili z obveznim dodatnim plačilom vseh delovno aktivnih ljudi in upokojencev,« je pojasnila. »Ampak če

gledamo projekcije za naprej, pomeni, da moramo zelo aktivno pristopiti k rešitvi, zbiranju dodatnih sredstev,« je povedala in dodala, da dlje kot bomo odlašali s sistemskimi ukrepi, večji bo manjko na tem področju. Šončeva je izpostavila še neenak dostop do pomoči na domu. »Pomoč na domu vidim kot eno izmed tistih pomoči, ki najbolj diskriminira starejše, ker je cena pomoči odvisna od sposobnosti občine za sofinanciranje,« je pojasnila. Predstojnik Inštituta Antona Trstenjaka Jože Ramovš pa je spregovoril o integraciji virov in deležnikov dolgotrajne oskrbe. Med cilji integracije pa sta finančna in kadrovska vzdržnost ter humanost. Spomnil je, da 75 odstotkov dolgotrajne oskrbe v Evropski uniji neformalne. Med cilji pa je izpostavil enak dostop in nadzor nad kakovostjo. Ramovš je še poudaril, da veliko slovenskih starostnikov odhaja v domove na Hrvaško. Vodja odseka za socialno varstvo na oddelku za zdravje in socialno varstvo Mestne občine Ljubljana Tanja Hodnik pa je izpostavila pomanjkanje domov v Ljubljani. Ocenjuje, da 700 občanov Ljubljane živi v domovih za starejše izven Ljubljane, ker v domovih v mestu zanje ni prostora.

Povzeto po STA, foto arhiv ZDUS

ZDUSplus

Cenjene upokojenke in upokojenci,

starejši in mladi, skupaj v pogovoru, pomoči, igri, in seveda smehu. Vsakič znova sem iskreno vesel takih prizorov. Ker so pristni in polni razumevanja. Ker so brez predsodkov. Ker odražajo med-

generacijsko povezanost ter solidarnost med tistimi, ki so polni znanja, izkušenj, védenja, in odraščajočimi, ki so naštetega željni. Ta prepletenost generacij je nujna za uresničitev naše skupne vizije – to je uspešna Slovenija, takšna, ki možnost razvoja, blaginje in kakovostno življenje zagotavlja prav vsem. Pravijo, da je prvič najteže, a s posebnimi občutki, posebnim čarom. Ne morem trditi, da je za organizatorja Zvezo društev upokojencev Slovenije – ZDUS tovrstno srečanje prvo, zagotovo pa je prvič, in verjamem, da ne zadnjič, v njihovi organizaciji. In dovolite mi, da vam iskreno čestitam za pripravo dogodka. Iz njega veje jasno spoznanje, da prihodnost temelji tudi na sodelovanju generacij, upoštevanju potreb vseh, na znanju, poslušanju in razumevanju. Dnevi medgeneracijskega sožitja naj ne bodo zgolj priložnost za kritičen pogled na »obrazce revščine starejših«, pač pa zlasti navdih za »obrazce sreče starejših«. In mlajših, ki so naše gonilo. Mladi, prek svojih reprezentativnih Dijaške in Študentske organizacije ter Mladinskega sveta

predstavljajo pomemben gradnik programa prvih Dnevov medgeneracijskega sožitja v Sloveniji. Dogodek brez dvoma predstavlja izjemen korak pri povezovanju in krepitvi sodelovanja in sožitja vseh generacij. Slovenija se tako kot druge razvite družbe sooča s številnimi izzivi, povezanimi s procesi globalizacije, digitalizacije ter staranjem prebivalstva. Zavedamo se, da le ukrepi, ki temeljijo na medgeneracijskem razumevanju in solidarnosti, krepijo našo družbeno kohezivnost in blaginjo. Pozdravljam idejo povezovanja vseh generacij. Vsem obiskovalcem in ustvarjalcem želim obilo zagona, čim več ustvarjalnih in polemičnih pogovorov, inovativnih idej ter seveda tudi užitek v pestrem izobraževalno-kulturnem programu. Naj bodo prvi Dnevi medgeneracijskega sožitja uvod v mnoge druge dogodke medgeneracijskega povezovanja in solidarnosti. Naj bo to sožitje zgled. Ker zgledi vlečejo.

*Marjan Šarec
Predsednik Vlade
Republike Slovenije*

Uspešno moramo povezati mladostno zagnanost in izkušnost starejših

Trendi, povezani s podaljševanjem življenjske dobe in nizkim številom rojstev tudi v Sloveniji napovedujejo demografske spremembe večjih razsežnosti. Demografske napovedi kažejo za Slovenijo povsem spremenjeno razmerje med generacijami. Mlade generacije so maloštevilne, starejši živijo dlje kot nekoč. Če je bilo v Sloveniji v prvih letih po osamosvojitvi 35 ljudi starejših od 100 let, imamo sedaj stoletnikov že okoli 200.

Spremenjene demografske razmere so za državo izziv in zahtevajo odgovore, kako hkrati zagotoviti vzdržnost sistemov, medgeneracijsko sožitje in solidarnost in tudi kvaliteto življenja v vseh obdobjih, tudi v starosti. Vse bolj se zavedamo, da so uspešni odzivi na demografske spremembe le tisti, ki upoštevajo interese in koristi vseh generacij. Idejo, da sveta nismo dobili v upravlja-

nje od naših prednikov temveč smo si ga sposodili od naših potomcev lahko uspešno povežemo z idejo medgene-

racijske solidarnosti in sodelovanja. Ko govorimo o medgeneracijski solidarnosti torej ne smemo imeti v mislih samo sedanjih generacij, ampak tudi generacije, ki šele prihajajo. Tudi zato so Dnevi medgeneracijskega sožitja, ki se jim pridružujemo tudi na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti tako pomembni. Prav je, da začnemo na vseh ravneh družbe krepiti zavedanje o povezanosti in soodvisnosti med generacijami. Samo zadovoljni starejši bodo imeli zadovoljne otroke in zadovoljni mladi bodo osrečevali starejše. Uspešno moramo povezati mladostno zagnanost in izkušnost starejših. Zato Dnevom medgeneracijskega sožitja, ki jih letos organiziramo prvič, želim, da bi postali stalnica in da bi njihovo sporočilo doseglo čim več ljudi.

*mag. Ksenija Klampfer,
ministrica za delo, družino,
socialne zadeve in enake možnosti*

Kdo je Zagovornik načela enakosti in kako vam lahko pomaga?

Podpora vsem, ki se počutijo diskriminirane

Pred dvema letoma je v Sloveniji začel delovati neodvisni državni organ Zagovornik načela enakosti za pomoč vsem, ki se počutijo diskriminirane oziroma neenako obravnavane. Za prvega predstojnika novega organa je bil imenovan Miha Lobnik.

Kako vam lahko Zagovornik načela enakosti lahko pomaga?

Strokovni sodelavci Zagovornika načela enakosti vam lahko svetujejo, kadar doživljate diskriminacijo. Po pogovoru s sodelavci se lahko odločite, ali boste vložili prijavo diskriminacije. Tudi pri izpolnjevanju prijave vam lahko pomagamo. Če bomo ugotovili, da gre za diskriminacijo, bomo ukrepali.

Ali Zagovornik načela enakosti lahko svetuje in pomaga tudi starejšim?

Da! Za diskriminacijo štejejo tisto neenako obravnavo, ki jo je posameznik deležen prav zaradi svoje osebne značilnosti oziroma osebne okoliščine. Starost je ena od osebnih značilnosti, ki jih zakon izrecno navaja. Zagovornik načela enakosti je že prejel vprašanja v zvezi z diskri-

minacijo zaradi starosti in ugotovil diskriminacijo zaradi starosti.

Na katerih področjih se dogaja diskriminacija?

Do nedopustne diskriminacije prihaja na različnih področjih družbenega življenja: pri zaposlovanju, v delovnem razmerju, na področju socialne zaščite, zdravstvenega varstva, vzgoje in izobraževanja ter pri dostopu do dobrin in storitev, ki so na voljo javnosti, vključno s stanovanji.

»Spoštovani, imate vprašanje o diskriminaciji ali potrebujete nasvet? Želite, da vas, ko ste neenakopravno obravnavani, podpremo? Zaupate nam lahko svoje stiske in težave. Pišite nam ali pokličite na našo brezplačno številko.«

Miha Lobnik, Zagovornik načela enakosti

Kako pridem do Zagovornika načela enakosti?

Če se soočate z diskriminacijo ali vas zanima karkoli v zvezi z diskriminacijo, pokličite na našo brezplačno številko 080 81 80 in se pogovorite z našimi strokovnimi sodelavci. Lahko nam tudi pišete na gp@zagovornik-rs.si. Prostori Zagovornika načela enakosti so v centru Ljubljane na Železni cesti 16 blizu Železniške postaje. Z veseljem vam bodo pomagali.

Več informacij o delu Zagovornika najdete na spletni strani www.zagovornik.si

Vabljeni na aktivno sproščanje v dobro družbo Thermane Laško

do 11. 7. 2019

4 dni/3 noči polpenzion

že od **140,40 €** na osebo

Dodaten 20 % popust na vse wellness in fizioterapevtske storitve v terminu do 15. 2. 2019.

PRIPELJITE TUDI VNUKE

2 otroka do dopolnjenega 10. leta **BREZPLAČNO**.

AKTIVNI ODDIH

Koda:
ZDUSplus

Zaključili smo poslovno leto 2018 in načrtali 2019

Člani Društva upokojenih pedagoških delavcev Slovenije (DUPDS) smo se zbrali na zboru članov z namenom, da zaključimo poslovno leto. Srečanje vseh osmih regijskih sekcij je potekalo v prostorih Kulturnega ministrstva v Ljubljani. Čeprav je vsakoletno srečanje predvsem poslovno-delovnega značaja, ga radi obogatimo s kulturnim uvodom. K sodelovanju se nam po navadi pridruži mlajša generacija, letos pa se je odzval našemu vabilu priznani literarni in dramski ustvarjalec Tone Partljič.

Naš stanovski in statusni kolega nam je s humorističnim nastopom pripravil veselo razpoloženje za uvod v pričetek drugega poslovnega dela ZČ. V drugem uradnem delu smo pregledali in ocenili ustvarjene rezultate, pri čemer smo zadovoljno še enkrat potrdili pomemben dosežek ob izvedbi drugega seminarja za pripravo na upokojitev pedagoških delavcev. Naš dosežek v kratkem potrjujejo udeleženci seminarja v zapisu: »Čestitke DUPDS, organizatorju poučnega seminarja, še naprej s takim pogumom in voljo, ker res potrebujemo to usposabljanje za prehod v pokoj«. To je za nas optimistična popotnica pri pripravi delovnega načrta za tekoče leto, seveda pa so se uspehi zvrstili tudi na mnogih drugih dejavnostih. V uvodnem delu so se nam pridružili vabljeni gosti, predstavniki ZŠRS, SVIZ, ACS in ZDUS. Vsi so nas počastili s spodbudnimi pozdravi,

Po končanem Zboru pa še fotografija za spomin

podpredsednica ZDUS, ga. Vera Pečnik, pa je dvema članicama podelila ZDUS-ovi priznanji za dolgoletno delo in dosežke, tako v upokojenskem okolju kakor tudi v medgeneracijskem delovanju. Kot pedagoški delavci smo seveda želeli našemu srečanju pridati nekaj bistveno pedagoške obarvanosti, zato smo se po končanem poslovnem delu ZČ zbrali pri ogledu gimnazije Ledina v Ljubljani. Prijazno nas je sprejel in pokazal sodobno obnovljen ambient ravnatelj Roman Vogrinc, sodelovali so tudi nekateri dijaki. Marsikateremu

obiskovalcu se je spomin vrnil na leta, ko je v teh prostorih – nekdanjega učiteljskega – nabiral znanje in osnove za svoje poklicno delo. Po celodnevni obravnavi tematike o preteklem, sedanjem in bodočem delovanju društva smo začutili utrujenost, napolnili smo se k skupnemu kosilu. Tam so se razvili sproščeni medsebojni pogovori, vse do zaključka, ko smo se razšli z željo, da naj nam tovrstno srečanje podpre optimističen začetek novih delovnih uspehov in ponovno srečanje v prihodnjem letu.

Vida Bogataj, foto Tilka Zakrajšek

Spomladansko srečanje Upravnega sveta AGE

Pred dobrim tednom dni, torej potem, ko smo že zaključili redakcijo tokratne številke, se je končalo srečanje Upravnega sveta AGE Platform Europe, ki je potekalo v Bruslju. Poleg rednega sestanka sveta s proceduralnimi in vsebinskimi točkami dnevnega reda so organizatorji pripravili tudi strokovni seminar z naslovom

»Obravnavanje starostne osamljenosti in socialne izolacije – od ugotovitev k dejanjem«, ki ga je soorganizirala AGE v okviru projekta ROSEnet – z za zmanjševanje starostne izključenosti v Evropi.

Seminar je del mrežnega partnerstva ROSEnet, sodelovanja med raziskovalci, praktiki in civilno družbo o socialni izklju-

čenosti v starosti. Z zbiranjem več kot 120 članov iz 39 držav želi ROSEnet premagati vrzeli in razdrobljenost znanja in raziskav za odpravljanje socialne izključenosti v starosti. AGE aktivno sodeluje v tej mreži od leta 2016 kot glas starejših.

Poskušal bo pridobiti odgovore na nekatera vprašanja: **Ali obstajajo geografski, spolni ali socialno-ekonomski ali**

drugi dejavniki, ki vplivajo na osamljenost v starosti? Katere so obstoječe pobude in inovativne rešitve za obravnavo tega pojava? Na primer, ali lahko tehnologija pomaga pri obvladovanju osamljenosti in izključenosti starejših?

Nikakor pa ne smemo prezreti nosilnih (vsebinskih) tem sestanka sveta

Poročilo Izvršilnega odbora s sestanka v februarju 2019, zaključne aktivnosti izvajanja Programa AGE v letu 2018, skupaj z informacijo o izvajanju sofinanciranega programa, ki jo je AGE v februarju predložil EK, letno poročilo za 2018, eksterna in interna evalvacija delovanja AGE z usmeritvami za naprej (dva elaborata z ugotovitvami, ocenami in predlogi), implementacija delovnega programa AGE za 2019, potek in stanje izvedbe AGE programov politik in projektov – posodobljena informacija, AGE barometer 2018 in priprave na AGE barometer 2019 (to je ugotavljanje socio-ekonomskega položaja v državah iz katerih so članice AGE, skupaj z oceno položaja starejših oseb,) poročilo z dopoldanskega seminarja o osamljenosti in socialni izolaciji, predlog spremembe Statuta (sprememba 11. člena, kjer se izpušča beseda »izjemno«. Gre za možnost virtualnega gla-

Jožica Puhar med svojim ekspozajem na konferenci

sovanja »v ustrezno utemeljenih primerih«, priprave na Generalno skupščino AGE v juniju in obravnavo prvih osnutkov dokumentov, ki bodo predlagani v odločanje skupščini. (večinoma statutarne, finančne in kadrovske zadeve). Poročilo o 10. zasedanju Odprte delovne skupine ZN za staranje (o vsebinah, pristopih k oblikovanju nastopov državnih in nevladnih delegacij v državah in organizacijah članicah, udeležbi na zasedanju OEWGA in možnem vplivu na rezultate zasedanja), »Enakost staranja«, obravnavo rezultatov 10-tedenske kampanje proti starizmu (staromrznosti) v 2018, volitve v Evropski parlament 2019, obravnavo osnutka splošne deklaracije za junijsko Generalno skupščino, informacije o jesenskem zasedanju Upravnega sveta.

Srečanje članov Upravnega sveta bodo sklenili z ogledom umetniškega projekta »Generacije brez vojne«, ki govori o generacijah, rojenih po drugi svetovni vojni, ki so vse svoje življenje uživale mir in svobodo. Morda ni odveč omeniti, da delo Upravnega sveta poteka v tujem jeziku - angleščini ali francoščini. Prevajanje iz kakega tretjega jezika v enega od navedenih dveh pa je možno le ob skupnem predlogu desetih članic udeleženk. Srečanja se je udeležila tudi avtorica prispevka ki bo predstavila stanje in potek aktivnosti v Sloveniji in v ZDUS. Podrobnejše poročilo boste lahko prebrali v mejski številki revije ZDUSPlus.

Jožica Puhar, Strokovni svet ZDUS in članica Upravnega sveta AGE, foto Borja Arrue

Priprave na upokojitev v Franciji

v Franciji že dolga leta izvajajo usposabljanja, ki so namenjena bodočim upokojencem. Izkazalo se je, da je tako usposabljanje dobrodošlo in učinkovito in število le teh se je v zadnjih letih povečalo.

Zakaj program usposabljanja

To je način, kako delodajalci dokažejo svojim starejšim zaposlenim, da jih spoštujejo do konca njihove poklicne poti in si želijo olajšati prehod z dela v obdobje upokojitve. Za delodajalca je to tudi način, kako ohraniti motivacijo starejših zaposlenih do konca delovnega obdobja in olajšati prenos znanja pred odhodom. Seminar omogoča zainteresiranim ljudem, da spoznajo vse vidike upokojitve, in sicer upravne postopke, fiskalna vprašanja, zdravstvene pojave, psihološke razsežnosti in novo ravnotežje v življenju. Cilj je tudi preprečiti psihične ali fizične zlome upokojencev po obdobju sreče, da so v pokoju (običajno približno 18 mesecev po tem, ko so za-

postavili delovno mesto in so brez omejitev, povezanih z delom).

Kdaj začeti s programom

Običajno se priprave na upokojitev začenejo nekako dve leti pred dejansko upokojitvijo (prej je prezgodaj). Nekatere organizacije za usposabljanje predlagajo dodatne oblike usposabljanja tudi za čas po vstopu v upokojitev bodisi s fizičnimi tečaji ali on-line sejami.

Financiranje in organizatorji

Usposabljanje lahko organizira in plača delodajalec, bodisi interno s člani osebja, bodisi z zunanjimi izvajalci. Organizirajo jih lahko tudi pokojninske asociacije, zavarovalnice, zavodi. Povprečni strošek je med 1500 in 3000 Evri. Če se prihodnji upokojenci organizirajo sami, so stroški običajno nižji.

Predavatelji

Običajno so predavatelji strokovnjaki za pokojninske zadeve. Pravniki, bančniki/

finančniki, zdravniki, strokovnjaki za prehrano, psihologi...

Vsebina programov

Programi se razlikujejo glede na organizacijo za usposabljanje, število dni (2 do 5 dni) in proračun. Večina izvedenih usposabljanj je v obliki plenarnih seminarjev. Nekatere programi vključujejo tudi okrogle mize udeležencev za izmenjavo pričakovanj in potreb ter / ali delavnice, da se udeležencem omogoči priprava svojega osebnega življenjskega projekta.

Glavne teme na plenarnih seminarjih Pokojnine in upravni postopki

Predstavitev različnih javnih sistemov; kako se prijaviti za vsakega od njih in izračunati prejemke;

/Francoski sistem je zelo zapleten, v grobem imajo 37 različnih sistemov in ena oseba je lahko v položaju, da se glede na svojo delovno pot naslovi na več različnih sistemov / Predstavitev morebitne

dodatne ponudbe podjetja; možnost ali potreba po nadaljevanju dela v času upokojitve - polno ali delno, kot zaposleni, podjetnik ali svetovalec, vpliv števila otrok na višino pokojnine; pravice, namenjene zakoncu.

Pravna in finančna vprašanja

Razlaga različnih davkov in dajatev, povezanih s pokojninami; kako najbolje upravljati svojo lastnino zaradi prihodnjega prenosa na dediče in/ali vprašanja nasledstva po smrti.

Upokožitev in delo - kaj se spremeni

Ni več toliko ali različnih časovnih omejitev; spremembe v odnosih, znotraj družine, v paru, z nekdanjimi kolegi, s prijatelji, s sosesko; sprememba osebne podobe in podobe posameznika, kot jo dojemajo drugi; zmanjšanje prihodkov in možen vpliv na stroške.

Skrb za zdravje

Zdravo življenje; zdrava in dobro uravnotežena prehrana; šport, hoja, različne telesne dejavnosti primerne starejšim; ohranjanje mentalnih sposobnosti in urjenje spomina; dober spanec; redni zdravstveni pregledi, če in kadar je to potrebno.

Psihološke težave in novo ravnotežje v življenju

Za boljše poznavanje samega sebe: strahovi, kompetence, pričakovanja, osebne omejitve in vrednote, ki jih je treba upoštevati pri organiziranju življenja v prihodnosti;

Pod Eifflovim stolpom

Izdelati življenjski projekt z različnimi stopnjami, ki naj se postopoma dosežejo v kratkih, srednjeročnih in dolgoročnih perspektivah in ga prenesti v akcijske načrte; Kako se najbolje pripraviti in živeti v prehodnem obdobju pred upokojitvijo in takoj po njej; Poiskati ravnovesje med fizičnimi dejavnostmi - minimalno je bistveno, da ostanejo v dobri zdravstveni kondiciji in dejavnostmi, povezanimi z družino, prijatelji,

prostovoljstvom, članstvom v združenjih, »kulturnimi« dejavnostmi in prostim časom, da se lahko sprostijo po napornem delovnem življenju ali si oddahnejo od bremen oskrbe vnukov, starejših staršev ali invalidnih članov družine.

*Nicole Legrain,
Koordinatorica AGE Francija
Za ZDUSPlus priredila
Jožica Puhar Upravni svet AGE*

Srečanje literatov PZDU Dolenjske in Bele krajine

Literati iz sedemnajstih društev upokojencev Dolenjske in Bele krajine so se zbrali v četrtek, 28. marca, na »Prepihu« na Gornji Težki Vodi. Na njihovem 23. srečanju se je predstavilo 34 pesnikov in pisateljev, ki s svojim delovanjem dokazujejo, da je tudi tretje življenjsko obdobje lahko polno in pestro.

Upokojenci si z ustvarjanjem krajšajo dneve in izpolnjujejo želje, za katere doslej niso našli časa. Na srečanju se jim ponudi možnost, da predstavijo svojo prozo ali poezijo in spoznajo tudi druge ustvarjalce in njihovo ustvarjanje. Za popestritev dogodka sta poskrbela dolgoletna člana društva upokojencev Šmarjeta, Justi in Lojze, ki sta zapela ljudsko »Pod to goro zeleno«. Prisotnim je bilo njuno petje všeč,

Z enega od minulih srečanj literarnih ustvarjalcev

saj je bilo opaziti, da je marsikdo še sam, seveda bolj tiho, zapel z njima. Po končanem programu se je ob skromni pogostitvi

nadaljevalo druženje s prijetnim klepetom o literarnem ustvarjanju.

Besedilo in foto, Majda Škof

Naše rokodelke na sejmu APISLOVENIJA 2019

Lani je ZDUS začel s partnerskim programom sodelovanja s Čebelarstvo Slovenije na področju rokodelskih izdelkov za čebelarstvo, ki smo jih prikazali na razstavah in izdelovali na naših tradicionalnih Rokodelskih delavnicah Delfin v Izoli.

S ČZS smo se dogovorili, da bomo sodelovali v pripravi in izdaji knjižice Čebela – Ustvarjalne ideje 2. del, in to smo tudi realizirali v začetku tega leta. Naše rokodelke so pripravile gradivo o izdelavi različnih uporabnih izdelkov, ki je objavljeno v omenjeni knjižici. Knjižica je namenjena predvsem mladim čebelarjem za delo v njihovih čebelarstvih krožkih. Knjižica je bila prvič predstavljena na sejmu APISLOVENIJA v Celju. ČZS nas je povabila, da nekaj izdelkov iz omenjene knjižice tudi predstavimo v obliki delavnic na tem sejmu in to smo tudi storili 16. in 17. marca. Organizirali in pripravili smo rokodelske delavnice, ki so jih vodile naše »mojškre« - rokodelke. Branka Bizjan, Milena Dimec, Marja Kraljič, Marta Lomovšek, Marija Pilko in Angela Zajc. Vse, od prve do zadnje so učencem OŠ iz vse Slovenije prikazale izdelavo raz-

Rokodelske delavnice APISlovenija

ličnih izdelkov. Na delavnicah je sodelovalo 74 učencev iz 7 osnovnih šol širom države in prav vsi so z velikim zanimanjem delali zanimive in uporabne izdelke. Ob zaključku

prikaza so udeleženci izrazili željo, da se podobne delavnice med mladimi čebelarji še ponovijo.

Besedilo in foto, Branko Suhadolnik

Godba ljubljanskih veteranov (malo drugače)

Godba ljubljanskih veteranov vse bolj postaja stičišče življenjskih zgodb, tudi usod, ki so previharile od mladosti, zrelosti do mirne, bogate in žlahtne starosti. Veliko večino članov v godbi, glasba spremlja vse življenje, ne glede na to, ali so se z njo ukvarjali poklicno ali ljubiteljsko. Tem godbenikom sta bila veselje do glasbe in še posebej do godbe ter potreba po druženju tako močna, da so se povezali v veteransko godbo.

Tudi v mojem primeru gre za vseživljenjskost oz. za način življenja. Poklicno sem se zapisal psihologiji in pedagogiki, glasba pa je ostala moja ljubezen. V začetku leta 1946 sem postal član mladinske godbe v Šiški, ki sem ji bil zvest do njene ukinitve 1958. Potem sem si nabral v pihalnih orkestrih 73 let neprekinjenega igranja. 30 let sem igral v Ljubljanskem mladinskem in sindikalnem simfoničnem orkestru, ves čas sem bil tudi folklorist pri Rožancu, Emoni, Maroltu in

COFU. V veteranskem orkestru sem se po desetletjih spet srečal s fanti – sedaj možakarji iz šišenske mladinske godbe in drugih orkestror. Veliko krivico so naredili šišenski mladinski godbi sestavljavci monografije o slovenskih godbah, ker so jo prezrli. Potru-

Avtor prispevka v Žirovskih hribih

dil sem se jo "oživeti" v Slovenskem godbeniku (letnik 8/december 2018/št.6). V godbo ljubljanskih zrelejših pihalcev so vključeni seniorji vseh ljubljanskih pihalnih orkestror plus ducat akademskih glasbenikov, ti so bili velikokrat dirigenti, umetniški vodje, stododstno zavezani svojemu poklicu zdaj pa v amaterski zasedbi živijo svoje drugo glasbeno življenje. V naših vrstah sta tudi dva zaslužna profesorja Akademije za glasbo. V orkestru smo popolnoma enakopravni poklicni in ljubiteljski godbeniki. Velika večina je glasbeno izobražena, ducat z diplomami akademije, samouka ni nobenega. Glasba nas ohranja mlade, mladost prihaja iz glave, ne teles. Ohranja nas vedre, odganja zagrenjenost. Člani zbolevajo, umirajo, postajajo vdovci, zlasti slednji se, ko žalost popusti, z godbo vrnejo v življenje. To kar delamo, je čista mentalna higiena. Z delom, ki ga ljubimo, pri veselju ohranjamo sebe in ga podarjamo drugim.

Milan Pavliha, foto osebni arhiv avtorja

Čudoviti izdelki marljivih rokodelcev

Društvo Toplica je v radmirski stari šoli pripravilo Festival ustvarjalnosti, na katerem so svoje izdelke razstavile članice šestih društev podeželskih žena. Ročna dela, takšna in drugačna, so bila na ogled tri dni. Vezilje pa ne uživajo le v tem, da lahko svoje izdelke postavijo na ogled, ampak tudi v tem, da znajo svoje znanje in ideje nesebično deliti.

Predsednica društva Toplica mag. Margareta Atelšek, je ob njihovi »polnoletnosti« povedala, da so dolgo zorele ideje, da bi skupno prikazale svoje umetnine, pa vendar je minilo dolgih 18 ustvarjalnih let, preden jim je uspelo združiti toliko ustvarjalcev na enem mestu. »Danes vam na ogled ne postavljamo le ročnih del šestih društev podeželskih žena, po večini upokojenk, ki smo dolga leta čakale kdaj bomo imele dovolj časa, da uresničimo svoje dolgotrajne sanje po ustvarjanju nečesa lepega, kar lahko krasi naše domove in bogati naše duše. Na ogled postavljamo tudi uspešno medsebojno sodelovanje,« je povedala Atelškova. Razstavljale so članice društva podeželskih žena **Toplica** z Ljubnega, skupina rokodelk **Vrba** iz Nazarij, **Vezilje** z Rečice, skupina rokodelk **Spominčice** iz Gornjega Grada, Društvo **Snežinka**, ki deluje v okviru Univerze za 3. življenjsko

Čudoviti izdelki marljivih rokodelcev

obdobje na Vranskem ter **Kulturnega društva Radmirje**, kjer so svoje izdelke na ogled postavile tri mame, in tri hčerke. Predstavnice vseh društev so spregovorile o svojem delu in se spomnile vseh članic, tudi tistih, ki jih ni več med njimi. Svoj kotichek je na razstavi dobila tudi **Ančka Tiršek**, ki je od vsega začetka sodelovala z društvom in je bila ena najbolj aktivnih članic. »Skupaj z glasbeniki, ki so prav tako umetniki in ustvarjalci, danes sporočamo prav vsem, **da se vidimo naslednje leto na drugem festivalu ustvarjalnosti, na**

katerem bomo izdelke, ideje, znanje in tople nasmehe današnje razstavljavke delile še z mnogimi drugimi ustvarjalci predvsem iz Zgornje Savinjske doline,« je ob koncu dodala Atelškova. Obiskovalce so pozdravili predsednik društva upokojenec Ljubno Jože Vodušek, podpredsednica ZDUS Vera Pečnik in Branko Suhadolnik, ki je v ZDUS odgovoren za področje rokodelstva. Uvodni dogodek so popestrili Sverjanski gadi, Kvartet Štiglic in ljudske pevke Pušelj.

Besedilo in foto, Štefka Sem

Srečanje plesnih skupin

V soboto, 9. februarja popoldne, smo se v gostilni Pav na Rakeku srečali plesalci treh plesnih skupin, ki jih vodi isti plesni mentor Tone Škrbec. To smo bili plesalci plesnih tečajev v sklopu Društev upokojencev Rakek, Ljubljana Dravlje in Ljubljana Koseze. Prijateljska srečanja in plesna druženja med nami so že kar tradicionalna, saj jih ljubljanski plesalci organizirajo vsake tri mesece in sicer v Domu krajanov v Dravljah ali pa v Jamarskem domu na Gorjuši. Tokrat pa smo srečanje pripravili na Rakeku. Po dobrem kosilu se je v plesnih ritmih zavrtilo 35 plesalcev in plesalk. Priznati je treba, da so kljub zrelem letom, lepo osvojili korake standardnih in latinskoameriških plesov, tako da vsakotedenske plesne vaje niso bile izguba časa. Veselje do plesa nam je dano že po naravi, za znanje pa se prizadevno in potrpežljivo trudi naš Tone, ki pa nas zna

tudi sicer spravljati v dobro voljo. Da je bil sobotni ples še bolj zanimiv in žlahten so poskrbeli nastopi plesalk v skupinskih plesih in vesele družabne igre, ob katerih smo se zelo razvedrili. Spomnili pa smo

se tudi ravnokar minulega kulturnega praznika in se mu poklonili z venčkom recitacij. Vzdušje je bilo praznično, sproščeno, igrivo, z eno besedo: bilo je »lušno«.

Irena Vengust, foto Marjan Šušteršič

Plesalci pod vodstvom Antona Škrbca postajajo vse boljši

DNEVI MEDGENERACIJSKEGA SOŽITJA – PROGRAM

ORGANIZATORJA: ZDUS IN GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE

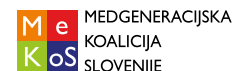
SPONZOR
PROGRAMA

SOORGANIZATORJA

PARTNER

TOREK, 14. 5. 2019

9.15 – 9.45

VADBA 1.000 GIBOV Z DRUŠTVOM ŠOLA ZDRAVJA

Zunanja ploščad Gospodarskega razstavišča

DOŽIVITE EVROPO V HIŠI EVROPSKE UNIJE V LJUBLJANI

Torek, 14. 5. 2019

Zbirno mesto za zainteresirane obiskovalce v času Dnevnih medgeneracijskega sožitja: Jurček, vhod na Gospodarsko razstavišče, ob 9.50, 11.50 in 13.50.

Brezplačni vodeni obiski multimedijskega centra v Hiši evropske unije v Ljubljani. Na vodenem obisku boste preko interaktivnih multimedijskih postaj in zaslonov na edinstven način spoznali delovanje Evropskega parlamenta in Evropske unije v celoti in kako sprejete odločitve vplivajo na vsakdanje življenje državljanov.

Zbrane interesente bo vodnik peljal v Hišo Evropske unije (v neposredni bližini Gospodarskega razstavišča, 250 m), kjer se bo pričel voden 1-urni obisk. Prehodne prijave niso potrebne.

VODEN OBISK TRIGLAV LAB – TEHNOLOŠKI CENTER DOŽIVETIJ SKUPINE TRIGLAV

Torek, 14. 5. 2019, ob 11.00, 13.00 in 15.00, Triglav Lab, Dunajska 20, Ljubljana

Zbirno mesto za obiskovalce Dnevnih medgeneracijskega sožitja za odhod na voden ogled: Jurček GR ob 10.45 / 12.45 / 14.45.

Čas trajanja obiska: 1 h

Triglav Lab je tehnološki center doživetij Skupine Triglav. V njem se lahko s pomočjo digitalnih rešitev na zabaven način poučite o varnosti. Preizkusite lahko simulator potresa, doživite simulacijo reševanja iz prometne nesreče, se v virtualnih skokih poženet s planiške velikanke in preverite vaše vozniške sposobnosti na DRAJV simulatorju.

STROKOVNI PROGRAM

OKROGLA MIZA

“ZA DOSTOJNO STARANJE” – O GMOTNEM POLOŽAJU UPOKOJENCEV

torek, 14. 5. 2019, 12.00-13.40

Pripravlja: Zveza društev upokojencev Slovenije

Ob izteku leta 2018 je Zveza društev upokojencev Slovenije na osnovi svojega krovne dokumenta Memorandum 2018, ki predstavlja podrobnejšo analizo položaja slovenskih upokojencev in starejših oseb, pripravila **predlog ukrepov za izboljšanje gmotnega položaja upokojencev v Republiki Sloveniji**. Z zakonodajnimi pobudami ZDUS opozarja, da morajo biti pokojnine, ki so z delom pridobljene pravice, na ravni, ki zagotavlja dostojno življenje tako sedanjih kot bodočih generacij upokojen in upokojencev.

Vodi: mag. Rosvita Svenšek, predsednica Komisije za zdravstveno varstvo in duševno zdravje ZDUS

Sodelujejo:

- Rožca Šonc, vodja programa Starejši za starejše, ZDUS
- Nežka Ivanetič, predsednica Komisije za bivanjski standard in

- pokojninsko politiko ZDUS
- Ana Bilbija, predsednica Strokovnega sveta ZDUS
- Marijan Papež, generalni direktor Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije
- Jaka Trilar, Študentska organizacija Slovenije
- mag. Katja Rihar Bajuk, generalna direktorica direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela MDDSZ

OKROGLA MIZA

“BO PRIHODNOST PREKARNA?” – O NETIPIČNIH IN NEGOTOVIH OBLIKAH DELA

torek, 14. 5. 2019, 14.00-15.40

Pripravlja: Mladinski svet Slovenije

Svet in s tem tudi Slovenija se bo morala v okviru globalizacija 4.0 soočiti s številnimi izzivi, med katere spada tudi vse bolj naraščajoči prekarizat. **Nestabilna delovna razmerja**, preslabo plačano delo in nehumani delovni pogoji ogrožajo vse večje število ljudi. Na okrogli mizi »Bo prihodnost prekarna?« bodo predstavljeni pogledi mladih in njihov **boj za zajezitev tega pojava** ter stališče starejših, ki v samem obstoju človeka nevrednih oblik zaposlitev vidijo odsotnost pravne in socialne države.

Vodi:

- Jasmina Opec Vöröš, vodja zagovorništva, Mladinski svet Slovenije

Sodelujejo:

- Črt Poglajen, direktor, Inštitut za študije prekarizata
- Anja Fortuna, predsednica, Mladinski sveta Slovenije
- Tatjana Čerin, izvršna direktorica za socialni dialog, Gospodarska zbornica Slovenije
- Boris Janez Bregant, predsednik DU Jesenice, Zveza društev upokojencev Slovenije

OKROGLA MIZA

POSVET: KMETIJA KOT TRG ZA DELO MLADIH IN STAREJŠIH

torek, 14. 5. 2019, 12.00 – 13.30

Pripravlja: Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije

Slovenija je v tem skupnem evropskem prostoru prepoznavna po svoji raznolikosti in pestrosti v geografskem, kulturnem in kmetijsko pridelovalnem področju. Prakse, znanja, veščine, ki jih na kmetiji posamezniki prenašajo in nadgrajujejo iz roda v rod ohranjajo podeželje poseljeno in obdelano. V številnih primerih so dopolnilne dejavnosti na kmetiji celo odločilen dejavnik za nadaljevanje kmetovanja.

Različni strokovnjaki bodo v svojih predstavitev spregovorili o pomenu in možnostih za sobivanje in ustvarjanje delovnih mest na kmetijah. Zelena delovna mesta za aktivno populacijo in prijetno bivalno okolje za starejše.

Vodi:

- Tatjana Vrbošek
- izr. prof. dr. Jože Ramovš, antropolog in socialni delavec, Inštitut Antona Trstenjaka, za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje
- Andreja Krt Stopar, univ. dipl. pravica, Vodja službe za dopolnilne dejavnosti in družbene storitve na podeželju, KGZS
- Lili Mahne, Kmetija Mahne

POGOVOR

Z MINISTROM ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

torek, 14. 5. ob 14.00

Sodelujejo:

- dr. Jernej Pikalo, minister
- Martina Vuk, državna sekretarka MIZŠ
- Tin Kampf, v. d. direktorja Urada za mladino

INFORMIRANJE, PREVENTIVA IN OZAVEŠČANJE PREDAVANJE

OZAVEŠČANJE MLADIH O DEMENCI TER SPODBUJANJE DRUŽABNIŠTVA ZA OSEBE Z DEMENCO

torek, 14. 5. 2019 12.00 do 12.50

Pripravlja: Spominčica – Alzheimer Slovenija

Osebam z demenco veliko pomeni socialna vključenost in družbenje, saj so te pogosto osamljene ali postavljene na družbeni rob. Z ozaveščanjem mladih o demenci in vzpostavitvijo Mladinske sekcije v Spominčici v maju 2016 si prizadevamo, da bi uvid v bolezen dobili tudi najmlajši člani družbe ter se opogumili za izvajanje družabništva, neformalnega druženja za osebe z demenco na domu. Na delavnici bomo predstavili, kako mladim pomagati k boljšemu razumevanju demence in projekt družabništva, ki ga Spominčica uspešno izvaja že 4 leto zapored.

Predavateljici:

- Štefanija L. Zlobec, predsednica Spominčice;
- Alenka Virant, mag. prof. andrag.

PREDSTAVITEV

»VSAK TRENUTEK JE NOV ZAČETEK«

torek, 14. 5. 2019 12.00 do 12.30

Pripravlja: Društvo Šola zdravja

Predstavitel program društva Šola zdravja.

Predavateljica:

- Zdenka Katkič, predsednica društva Šola zdravja

PREDSTAVITEV

PREDSTAVITEV MEDGENERACIJSKEGA SREDIŠČA ZAGORJE IN HIŠE SOŽITJA NOVO MESTO

torek, 14. 5. 2019, 14.00 – 15.00

**Pripravlja: Medgeneracijsko središče Zagorje
ob Savi in Hiša sožitja Novo mesto**

Program aktivnosti za vse generacije Medgeneracijskega središča Zagorje je kot pilotni projekt zaživel junija 2013. V lokalnem okolju je bila prepoznana potreba po ustanovitvi centra/središča aktivnosti za starejšo populacijo. V Zasavju demografski podatki kažejo, da % starejše populacije strmo raste. V iskanju ustrezne oblike organiziranosti t.i. medgeneracijskega središča, ki bi bila hkrati učinkovita in racionalna, so program vključili kot vsebinski steber med obstoječe programe Mladinskega centra Zagorje ob Savi. Ob dobrem sodelovanju z občino, ki nam je v prvi fazi priskočila na pomoč tudi s prostorom, ob sprejetosti naših programov v Mladinskem centru, smo uspeli **zgraditi program aktivnosti za vse generacije.**

Izvajalki:

- Nuša Ule Maček, koordinatorka programov Medgeneracijskega središča Zagorje
- Elza Majetič, Hiša sožitja Novo mesto

PREDAVANJE

»OHRANJANJE SPOMINA«

torek, 14. 5. 2019, 14.00 – 15.00

Izvajka: Jasmina Lambergar, certificirana trenerka spomina

Možganski fitness je strokovno vodena vadba za izboljšanje pozornosti, trening za kratkoročni spomin in vaje za izboljšanje ravnotežja. Primeren je za vse starostne skupine kot pomoč pri pomnjenju, učenju novih vsebin, izboljša priklic informacij, komunikacijo in je kot preventiva proti demenci.

PREDAVANJE

O PREPOVEDI DISKRIMINACIJE IN STAROSTI KOT ENI OD POSEBEJ VAROVANIH OSEBNIH OKOLIŠČIN

torek, 14. 5. 2019, 15.00 – 16.00

Izvajalca: Nevenka Prešlenkova in Danilo Hovnik (Zagovornik načela enakosti)

Zagovornik načela enakosti bo predstavil naslednje vsebinske sklope:

- zakonske podlage za varstvo pred diskriminacijo,
- ustanovitev in delovanje avtonomnega organa Zagovornika načela enakosti,
- naloge Zagovornika načela enakosti,
- delo Zagovornika v letu 2018,
- razlikovanje med krivico in diskriminacijo,
- bistvene sestavine diskriminacije (osebne okoliščine, področja, oblike),
- primer iz dela Zagovornika – področje starosti,
- izjeme od diskriminacije,
- raziskava javnega mnenja o zaznavi diskriminacije – poudarek na starosti,
- kam se obrniti po pomoč in kako podati prijavo zatrjevane diskriminacije.

»VIRTUALNO TEKMOVANJE V SKOKIH«

Torek, 14. 5. 2019, ob 17.00, Triglav

Lab, Dunajska 20, Ljubljana

Zbirno mesto za obiskovalce Dnevo medgeneracijskega sožitja za odhod na tekmovanje: Jurček GR ob 16.45.

Čas trajanja obiska: 1 h

Ko v Planici skačejo naši orli, mi pa navijamo za njih s kavča, poleti zglejajo morda enostavno. Pa so res? Poletite s pomočjo interaktivne simulacije smučarskih poletov v Triglav Labu, doživite ta neverjeten občutek in se v dolžini skoka pomerite s sovrstniki.

KULTURNO-USTVARJALNI PROGRAM

PRIREDITEV

SLAVNOSTNO ODPRTJE:

torek, 14. maj 2019 ob 10.00, Dvorana

Kocka, Gospodarsko razstavišče

Organizator prireditve: ZVEZA DRUŠTEV

UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Pozdrava govora:

- **Janez Sušnik, predsednik ZDUS**
- mag. Ksenija Klampfer, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Slavnostni govornik:
- Marjan Šarec, predsednik Vlade Republike Slovenije
- Častno pokroviteljstvo dogodka: gospod Marjan Šarec, predsednik Vlade Republike Slovenije
- Nastopajo:
- Promenada oblačilne kulture 19. – 20. st. in otvoritveni ples v izvedbi Pokrajinskih zveze društev upokojencev Slovenije
- Mladinski pevski zbor OŠ dr. Vita Kraigherja
- Oktet Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani
- Folklorna skupina DU Moravče in vrtevska folklorna skupina

Rezervacija vstopnic za obiskovalce (brezplačno) slavnostnega odprtja na: dnevi-sozitja@zdus-zveza.si, T: 01 620 54 82.
Rezervacije sprejemamo do zapolnitve mest.

PRIREDITEV

11. VEČER PESMI IN PLESA

14. maj 2019, 16.00-18.00

Dvorana Kocka, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

Organizator prireditve: ZVEZA DRUŠTEV

UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Kulturna prireditev, kjer bodo izbrane kulturne skupine, ki delujejo pod okriljem društev upokojencev, v sodelovanju z osnovnimi šolami pripravile folklorne in glasbeno-dramske nastope, pridružili pa se jim bodo pevci ljudskih pesmi ter godci ljudskih viž. Prireditev je namenjena večgeneracijskemu prikazu raznolike ljudske kulture iz različnih predelov Slovenije, spodbujanju negovanja ter poustvarjanja plesnega in pevskega izročila ter oživljanju pomena prenosa znanj med generacijami.

Nastopajo:

- Pevski zbor DU METLIKA in otroška folklorna skupina OŠ METLIKA
- Pevska skupina z Ostrožnega Brda v Brkinih, DU POSTOJNA
- Folklorna skupina DU NAKLO in Folklorna skupina »Podkuca«
- Pevci ljudskih pesmi »Žitni klas« DU BENEDIKT
- Folklorna skupina »Večerna zarja« DU VELIKI GABER
- Dramsko pevka skupina »Zarja« DU AJDOVŠČINA in OŠ ŠTURJE
- Folklorna skupina DU ČRENŠOVCI
- Skupina »Vingosi« **DU VINSKA GORA**

Slavnostna govorka: Dušica Kunaver

Rezervacija vstopnic za obiskovalce (brezplačno) na:
dnevi-sožitja@zdus-zveza.si, T: 01 620 54 82.
Rezervacije sprejemamo do zapolnitve mest.

ODER SOŽITJA

torek, 14. 5. 2019, 9.00 – 18.00

Raznovrstni kulturni nastopi in izvedbi društev upokojencev in v sodelovanju z osnovnimi šolami, vrtci in drugimi društvi. Samostojni ali medgeneracijsko zasnovani nastopi s področja zborovske, folklorne, dramske dejavnosti, petje ljudskih pesmi in godci ljudskih viž. Za obiskovalce prost ogled.

Nastopajo:

- Društvo etnične kulture Ritmi planeta v sodelovanju s Centrom aktivnosti Fužine
- MePZ DU Kočevje
- Plesna skupina „Zimzelenke“ DU Kočevje
- Dramska skupina „Kofetarice“ DU Kočevje
- Folklorna skupina „Kolpa“ DU Vinica
- Pevci DU Velka
- Etno skupina KD Socka
- Mešani komorni pevski zbor DU Vojnik
- Ljudski pevci DU Ivan Rudolf Breg Ptuj
- Plesno kulturni klub Tince
- Pevke „Leskovčanke“ DU Leskovec
- Ljudski pevci DU Turnišče
- Country plesna skupina Rodeo – Litija DU LITJA IN U3
- Ženski pevski zbor Večernica DU Ajdovščina
- ŽePZ „Strmica“ DU Rožna dolina
- Lutkovna skupina OŠ Veliki Gaber
- MePZ DU Trebnje
- MePZ „Burja“ DU Postojna
- Etno skupina „Sončnice“ DU Ostrožno
- Mlade žurerke DU Tržišče
- Folklorna skupina DU Komenda
- Folklorna skupina DU Brežice
- Ročnodelska skupina „Pridne roke Rajhenburga“ KD Svoboda Brestanica in DU Brestanica
- Upokojeni raški Č'bularij DU Raka

USTVARJALNO STIČIŠČE ZDUS

torek, 14. 5. 2019, 9.00 – 18.00

Rokodelska dejavnost je ena najbolj množično zastopanih dejavnosti v društvih upokojencev. Pripravljamo razstavni prostor, imenovan Ustvarjalno stičišče ZDUS, namenjen izmenjavi idej, prenosu znanj, druženju in iskanju sinergij.

Na Ustvarjalnem stičišču bo skupaj preko 170 rokodelcev iz 81 društev upokojencev iz vseh Pokrajinskih zvez društev upokojencev

in dveh iz zamejstva predstavilo svoje rokodelske izdelke, znanja in prikaze v naslednjih sklopih:

- Rokodelska razstava: DU Leskovec-Stari Log, DU Fram, DU Šentilj, DU Paka pri Velenju, DU Šalek, DU Ravne pri Šoštanju, DU Trbovlje, DU Hrastnik, DU Brežice, DU Krško, DU Bled, DU Bitnje Stražišče.
- Unikatna razstava: DU Zgornja Velka, DU Zgornja Kungota
- Rokodelska delavnica: DU Lovrenc na Pohorju, DU Vinska Gora, DU Litija, DU Brestanica in DU Kranj.
- Peka dobrot: DU Tržišče, DU Bizeljsko, DU Grosuplje.
- Medgeneracijsko sodelovanje: DU Lovrenc na Pohorju.
- Prikaz zgodb iz hotela Delfin Izola – rokodelske delavnice, likovna kolonija, dramske delavnice, fotografske delavnice, klekljarske delavnice, izdelava voščilnic.

RAZSTAVE V USTVARJALNEM STIČIŠČU:

- razstava likovnih del nastalih na 22. likovni kolonij ZDUS v Izoli
- razstava medgeneracijskega natečaja voščilnic
- razstava medgeneracijskega natečaja čipk
- razstava natečaja »Podobe medgeneracijskega sožitja«

SREDA, 15. 5. 2019

9. 15 – 9.45

VADBA 1.000 GIBOV Z DRUŠTVOM ŠOLA ZDRAVJA

Zunanja ploščad Gospodarskega razstavišča

DOŽIVITE EVROPO V HIŠI EVROPSKE UNIJE V LJUBLJANI

Sreda, 15. 5. 2019

Zbirno mesto za zainteresirane obiskovalce v času Dnevo medgeneracijskega sožitja: Jurček, vhod na Gospodarsko razstavišče, ob 9.50, 11.50 in 13.50.

Brezplačni vodeni obiski multimedijskega centra v Hiši evropske unije v Ljubljani. Na vodenem obisku boste preko interaktivnih multimedijskih postaj in zaslonov na edinstven način spoznali delovanje Evropskega parlamenta in Evropske unije v celoti in kako sprejete odločitve vplivajo na vsakdanje življenje državljanov.

Zbrane interesente bo vodnik peljal v Hišo Evropske unije (v neposredni bližini Gospodarskega razstavišča, 250 m), kjer se bo pričel voden 1-urni obisk. Prehodne prijave niso potrebne.

VODEN OBISK TRIGLAV LAB – TEHNOLOŠKI CENTER DOŽIVETIJ SKUPINE TRIGLAV

Sreda, 15. 5. 2019, ob 13.00, Triglav

Lab, Dunajska 20, Ljubljana

Zbirno mesto za obiskovalce Dnevo medgeneracijskega sožitja za odhod na voden ogled: Jurček GR ob 12.45.

Čas trajanja obiska: 1 h

Triglav Lab je tehnološki center doživetij Skupine Triglav. V njem se lahko s pomočjo digitalnih rešitev na zabaven način poučite o varnosti. Preizkusite lahko simulator potresa, doživite simulacijo reševanja iz prometne nesreče, se v virtualnih skokih poženete s planiške velikanke in preverite vaše vozniške sposobnosti na DRAJV simulatorju.

STROKOVNI PROGRAM

OKROGLA MIZA

MEDGENERACIJSKI PREPLET NEFORMALNIH OSKRBOVALCEV STAREJŠIH NA DOMU: IZZIV ALI UTOPIJA?

sreda, 15. 5. 2019, 10.00 – 11.30

Pripravlja: Socialna zbornica Slovenije

Dolgoživost slovenske družbe in naraščanje deleža starejših vzpostavlja nova razmerja med generacijami. Skrb za starejše v domačem okolju je bila v preteklosti naloga neformalnih oskrbovalcev iz vseh generacij: sovrstnikov starejših, njihovih otrok in tudi

vnukov. In danes? Je medgeneracijska pomoč pri skrbi za starejše izziv družbe ali utopija?

Vodi:

- Dr. Nikolaj Lipič, član Strokovnega sveta Socialne zbornice Slovenije

Sodelujejo:

- Carmen Rajer, mag. soc., predsednica Sekcije za socialno oskrbo na Socialni zbornici Slovenije ter strokovna vodja pomoči na domu in vodja projekta integrirane oskrbe v Občini Krško »MOST«
- Marjana Kamnik, vodja projekta Dolgotrajna oskrba za Krško
- Zarja Govedič, študentka Fakultete za socialno delo
- Mag. Martin Toth, član Strokovnega sveta ZDUS in Komisije za zdravstveno varstvo in duševno zdravje ZDUS
- Amir Crnojevič, strokovni vodja programa organiziranega prostovoljstva in medgeneracijskega sodelovanja ter »Naj prostovoljec leta 2014«

OKROGLA MIZA

RAZVOJ SLOVENSKE INFRASTRUKTURE V PRIHODNOSTI

sreda, 15. 5. ob 12.00

Vodi:

- Janez Sušnik, predsednik ZDUS

Sodelujejo:

- mag. Alenka Bratušek, ministrica za infrastrukturo
- Dušan Mes, generalni direktor Slovenskih Železnic
- dr. Tomaž Vidic, predsednik uprave DARS
- mag. Dušan Zorko, generalni direktor 2TDK
- Dimitrij Zadel, predsednik uprave Luka Koper

OKROGLA MIZA

“POKLICNA SOCIALIZACIJA MLADIH” – POVEZOVANJE IZOBRAŽEVANJA IN TRGA DELA

sreda, 15. 5. 2019, 12.00 do 13.40

Pripravlja: Dijaška organizacija Slovenije in Študentska organizacija Slovenije

Prilagoditev delov izobraževalnega sistema potrebam gospodarstva je ena izmed prioritet Vlade RS v letošnjem letu. Mladi v izobraževanju za poklice, ki jih čez nekaj let več ne bo, ne vidijo prihodnosti, po drugi strani pa bodo kmalu soočeni z nedefiniranimi poklici prihodnosti. **Izziv izobraževalnega sistema**, ki mora odgovoriti na trenutne ter prihodnje **potrebe gospodarstva**, je velik.

Vodi:

- Lucija Karnelutti, predsednica Dijaške organizacije Slovenije in predsednica Medgeneracijske koalicije Slovenije

Sodelujejo:

- izr. prof. dr. Rudi Klanjšek, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru
- Branko Meh, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije
- mag. Samo Hribar Milič, izvršni direktor, Gospodarska zbornica Slovenije
- Franc Vedenik, predsednik Šaleške PZDU, Zveza društev upokojencev Slovenije
- dr. Jernej Štromajer, državni sekretar, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

OKROGLA MIZA

“PREPOZNAVAMO POTENCIALE STAREJŠIH?” – MENTORSTVO KOT MEDGENERACIJSKI PRENOS ZNANJA

sreda, 15. 5. 2019, 14.00 do 15.40

Pripravlja: Mladinski svet Slovenije

Staranje delovne sile in težave mladih pri iskanju prve varne oblike zaposlitve sta družbeni realnosti, ki ob podaljševanju delovne aktivnosti narekujejo na eni strani prilagajanje delovnih mest potrebam starejših delavcev, na drugi pa spodbude za čim zgodnejše vključevanje mladih na trg dela. V sodobnih izzivih, ki jih prinaša upravljanje s človeškimi viri v delovnem okolju, se prenos znanja in

izkušen v obliki **mentorstva na delovnem mestu** trenutno izkazuje kot **najvišja stopnja medgeneracijskega sodelovanja** in solidarnosti.

Vodi:

- Jasmina Opec Vöröš, vodja zagovorništva, Mladinski svet Slovenije

Sodelujejo:

- Jaka Matičič, podpredsednik Mladinskega sveta Slovenije
- Boris Janez Bregant, predsednik DU Jesenice, Zveza društev upokojencev Slovenije
- Andreja Sever, vodja področja kadrov, Gospodarska zbornica Slovenije
- mag. Vojmir Urlep, državni sekretar Vlade RS
- Tilen Božič, državni sekretar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

OKROGLA MIZA

“ROKODELCI SMO” POSVET NACIONALNEGA ZAVEZNIŠTVA ROKODELCEV

sreda, 15. 5. 2019, 14.00 do 15.30

Rokodelstvo je pomemben del slovenske nesnovne kulturne dediščine, ki je neločljivo povezan z vrednotami in identiteto slovenskega naroda, zato mora postati in biti opredeljeno kot dejavnost posebnega družbenega pomena. Pomanjkanje širšega zavedanja o vlogi in pomenu rokodelstva se med drugim kaže v neurejenih pogojih za prenos rokodelskih znanj in veščin. Nosilci rokodelskih znanj odhajajo, ne da bi svoje znanje in veščine prenesli na naslednje rodove, zato rokodelsko znanje počasi izginja.

OKROGLA MIZA

KMETIJA – DOM, DRUŽINA, DELO

sreda, 15. 5. 2019, 16.00 – 17.30

Pripravlja: Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije

Na okrogli mizi bodo govorci iskali skupne odgovore na izzive dolgožive družbe. Kako ohranjati živo podeželje? Kako ustvarjati nova delovna mesta? Kako povečati prehransko varnost? Kako zmanjševati ogljični odtis? Kako ohraniti vitalnost? Kako ustvariti primerno okolje za družinsko življenje ... Je rešitev kmetija?

Vodi:

- Andreja Krt Stopar

Sodelujoči na okrogli mizi:

- mag. Tanja Strniša, državna sekretarka na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- Cvetko Zupančič, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije
- Irena Ule, predsednica Zveze kmetič Slovenije
- Barbara Lombar, Zveza slovenske podeželske mladine

»TRIGLAV – UGLEDNI DELODAJALEC«

Sreda, 15. 5. 2019, ob 16.30, Triglav Lab, Dunajska 20, Ljubljana

Zbirno mesto za obiskovalce Dnevo medgeneracijskega sožitja za odhod na predstavitev: Jurček GR ob 16.15.

Čas trajanja obiska: 1 h

Vir trajnostnega razvoja Skupine Triglav so zavzeti in visoko strokovni zaposleni, kar nas umešča med najbolj zaželene delodajalce v regiji. Od zaposlenih pričakujemo, da se bodo izkazali s strokovnostjo, odgovornostjo in proaktivnostjo ter da so njihove kompetence usmerjene v sodelovanje in prevzemanje odgovornosti. V ta namen jim posvečamo posebno pozornost že od prvega delovnega dne, v Zavarovalnici Triglav tudi s programom uvajalnega mentorstva. Našim zaposlenim nudimo: varno zaposlitev, strokovno rast s pridobivanjem znanj in izkušenj, osebnostni in karierni razvoj, stimulativno nagrajevanje, možnost dela v mednarodnem okolju, bogat nabor internih in eksternih izobraževanj.

V okviru programa Triglav.smo izvajamo vrsto dejavnosti za dobro počutje zaposlenih, med drugim zaposlenim omogočamo dopusto-

vanje v počitniških objektih zavarovalnice, organiziramo rekreativne in druge dogodke. V dejavnosti vključujemo tudi družinske člane zaposlenih, upokojeince in organiziramo dogodke ter dejavnosti za otroke.

V okviru projekta Najuglednejši delodajalec, ki ga izvaja podjetje MojeDelo.com, smo se leta 2018 uvrstili med najuglednejše delodajalce tako v skupni razvrstitvi podjetij kot v panogi.

Delite z nami svoje znanje, izkušnje, poglede in življenjske zgodbe ter nas navdušite za našo skupno pot!

INFORMIRANJE, PREVENTIVA IN OZAVEŠČANJE PREDAVANJE

»TOKRAT GREM VOLIT«, POGOVOR Z JAVNOSTJO O EVROPSKIH VOLITVAH

sreda, 15. 5. 2019, 10.00 – 11.45

Pripravlja: Evropski parlament v Sloveniji

O pomembnosti spodbujanja politične participacije in aktivnega državljanstva za razvoj parlamentarne demokracije bomo ozaveščali na dogodku, ki ga bo pripravil Evropski parlament v Sloveniji.

PREDAVANJE

PREVENTIVA DELAVNICA PROGRAMA SOŽITJE ZA VEČJO VARNOST V CESTNEM PROMETU

sreda, 15. 5., 10.00 – 14.00

Pripravlja: Agencija za varnost prometa RS

V sklopu projekta **Sožitje za večjo varnost v cestnem prometu**, v okviru katerega se izvajajo celoviti preventivni dogodki oz. usposabljanja za seniorje in upokojeince po celi Sloveniji, bo na dnevih potekala 4-urna delavnica, kjer se boste lahko izobrazili in osvežili svoje znanje iz prometnih predpisov, pravil, varne vožnje po avtocesti in hitri cesti, pridobili praktična znanja o zdravstvenih kriterijih za varno udeležbo v prometu.

Obvezne prijave k udeležbi na dnevi-sožitja@zdus-zveza.si, ali na T: 01 620 54 82 (ZDUS).

Izvajajo:

- Sebastijan Turk, osvežitev znanj pravil cestnega prometa
- Urška Lukač, VPO, praktične izkušnje policije
- Mojca Heco, DARS, varna vožnja po avtocesti in hitri cesti
- OZRK Ljubljana, temeljni postopki oživiljanja
- Dr. Majda Zorec Karlovšek, Združenje FORTOX

PREDAVANJE

MEDGENERACIJSKO NASELJE ŠKOFLJICA

sreda, 15. 5., 10.00 – 11.30

Pripravlja: Center medgeneracijskih kooperativ z.o.o. – CeMeKo

Predstavitev vsebinske in arhitekturne zasnove pilotnega projekta medgeneracijske skupnosti, v katerih člani živijo, se povezujejo in delujejo v korist skupnosti. Eden od temeljnih ciljev je zagotoviti urejeno, samozadostno in zdravo okolje za starejše, ki so še aktivni ter jim z medgeneracijskim povezovanjem omogočiti aktivno in produktivno življenje in starost.

Izvajalca:

- Mag. Jože Dular, predsednik Centra medgeneracijskih kooperativ
- izr. prof. Mihael Dešman, Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani

PREDAVANJE

VSAK TRENUTEK JE NOV ZAČETEK

sreda, 15. 5., 10.00 do 10.30

Pripravlja: Društvo Šola zdravja

Predstavitev programa društva Šola zdravja.

Predavateljica:

- Zdenka Katkič, predsednica društva Šola zdravja

PREDAVANJE

OHRANJANJE SAMOSTOJNOSTI OSEB Z DEMENCO S POMOČJO SODOBNE TEHNOLOGIJE

sreda, 15. 5. 2019, 11.00-12.00

Lokacija: Triglav Lab, Dunajska 20

Pripravlja: Spominčica – Alzheimer Slovenija

Osebe z demenco se že od najbolj zgodnje faze bolezni soočajo s kognitivnih upadom na več področjih. Težave z orientacijo, kratkoročnim spominom, reševanjem problemskih situacij, opravljanjem dnevnih aktivnosti jih pogosto spravijo v neprijeten položaj. Zaradi stigme demence, ki je v družbi še vedno močno prisotna, je za ohranjanje dostojanstva oseb z demenco ključnega pomena vključevanje bolnikov v skupnost. Omenjene osebe so veliko aktivnosti še zmožne opraviti same, vendar z ustreznim vodenjem, spodbudo in pomočjo. Za zagotavljanje čim večje kakovosti življenja si Spominčica prizadeva, da te osebe ostanejo čim dlje samostojne. Zato jih vključujemo v številne družabne in animacijske dejavnosti, vzpostavljamo mrežo Demenci prijaznih točk, da te osebe ostanejo samostojne uporabnice storitev v skupnosti in jih vključujemo v trening delavnice v okviru evropskih projektov (IONIS in AD-AUTONOMY) za ohranjanje samostojnosti s pomočjo sodobne tehnologije na najrazličnejših življenjskih ravneh.

Predavatelj:

- David Krivec, generalni sekretar Spominčice

PREDAVANJE

VARNI IN ZDRAVI V SVOJEM DOMU – PREDSTAVITEV VODNIKA PO VARNEM STANOVANJU

Sreda, 15. 5. 2019, 12.00 uri – 13.30

Pripravlja: Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Ste že kdaj pomislili, kakšne nevarnosti ali ovire lahko srečamo na vsakem koraku, še posebej takrat, ko smo bolni, mobilnostno ali drugače ovirani? Študijska skupina, ki na Univerzi za tretje življenjsko obdobje pod mentorstvom arh. Barbare Železnik Bizjak spoznava in preučuje kulturo bivanja, je del programa posvetila prav prilagoditvam za varno domače okolje. Člani skupine so s svojim znanjem oblikovali seznam kritičnih mest, s pomočjo katerega vsakdo lahko preveri, kako varno in primerno je njegovo stanovanje ter oblikovali kratka, poljudna navodila, kako težave in neprimerne rešitve omiliti ali jih odpraviti. Študijska skupina Dom, kultura bivanja, oprema in prenova Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani bo predstavila vodnik z naslovom »**Kako varen je naš dom?**«.

Izvajajo: člani študijske skupine Kultura bivanja, oprema in prenova doma pod mentorstvom arh. Barbare Železnik Bizjak.

PREDAVANJE

O PREPOVEDI DISKRIMINACIJE IN STAROSTI KOT ENI OD POSEBEJ VAROVANIH OSEBNIH OKOLIŠČIN

Sreda, 15. 5. 2019, 15.00 – 16.00

Izvajalca: Nevenka Prešlenkova in Danilo

Hovnik (Zagovornik načela enakosti)

Zagovornik načela enakosti bo predstavil naslednje vsebinske sklope:

- zakonske podlage za varstvo pred diskriminacijo,
- ustanovitev in delovanje avtonomnega organa Zagovornika načela enakosti,
- naloge Zagovornika načela enakosti,
- delo Zagovornika v letu 2018,
- razlikovanje med krivico in diskriminacijo,
- bistvene sestavine diskriminacije (osebne okoliščine, področja, oblike),
- primer iz dela Zagovornika – področje starosti,
- izjeme od diskriminacije,
- raziskava javnega mnenja o zaznavi diskriminacije – poudarek na starosti,
- kam se obrniti po pomoč in kako podati prijavo zatrjevane diskriminacije.

PREDAVANJE

DRUŽABNE IGRE – MEDGENERACIJSKI TRENING SPOMINA

Sreda, 15. 5. 2019, 16.00 – 17.00

Izvajateljica: Jasmina Lambergar, certificirana trenerka spomina

Katere družabne igre so primerne za izboljšanje spomina, na katere procese pomnjenja vplivajo, zakaj so igre primerne za vse starostne skupine, tako za vnuke kot stare starše...

Možganski fitness skozi igro.

KULTURNO-USTVARJALNI PROGRAM

PRIREDITEV

Sreda, 15. 5. 2019, 12.00 – 13.45

„URICE POEZIJE“ SREČANJE LITERATOV

Odperto branje avtorske poezije prijavljenih udeležencev. Sodelujejo člani društev upokoencev, Šempeter 1300 Društvo za druženje in solidarnost in DSO Ljubljana-Vič Rudnik. Srečanje bo vodil Franc Gombač iz Ilirske Bistrice, podpredsednik Komisije za kulturo ZDUS. Glasbeno spremljavo dogodka bo zagotovila OŠ dr. Vita Kraigherja iz Ljubljane. Z nami bosta učenki, ki bosta igrali na flavto in violino.

PRIREDITEV

44. SREČANJE PEVSKIH ZBOROV DU SLOVENIJE

15. maj 2019, 16.00-18.00

Dvorana Kocka, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

Organizator prireditve: ZVEZA DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Najvidnejša in največja kulturna prireditev Zveze društev upokoencev Slovenije, na kateri bodo prvič nastopili najstarejši delujoči pevski zbori iz pokrajinskih zvez društev upokoencev z gostujočima zboroma iz zamejstva, s čimer oddajamo svojevrstno priznanje dolgoletni tradiciji organiziranega zborovskega petja v društvenih upokoencev. S prireditvijo spodbujamo k udeležbi in kulturni ustvarjalnosti, večamo dostopnost do kulturnih vsebin in promoviramo zborovsko dejavnost.

Nastopajo:

- Mešani pevski zbor DU Mirna
- Ženski pevski zbor DU Malečnik
- Mešani pevski zbor DU Litija
- Moški pevski zbor DU Jesenice
- Mešani pevski zbor Kulturnega društva Prevalje
- Ženski pevski zbor Društva slovenskih upokoencev za Goriško
- Moški pevski zbor Adolf Tavčar Slovenske Konjice
- Mešani pevski zbor DU Idrija
- Mešani pevski zbor DU Senovo
- Moški pevski zbor DU Velenje
- Mešani pevski zbor DU Ivanjkovi
- Ženski pevski zbor DU Gornja Radgona
- Mešani pevski zbor DU Ig
- Mešani pevski zbor »Avgust Šuligoj« DU Ilirska Bistrica
- Združena moška pevka zborov »Fran Venturini« in »Tabor« Opčine

Slavnostni govorec: mag. Marko Repnik, direktor JSKD

Rezervacija vstopnic (brezplačno) na:
dnevi-sozitia@zdus-zveza.si, T: 01 620 54 82 (ZDUS).
Rezervacije sprejemamo do zapolnitve mest.

ODER SOŽITJA

sreda, 15. 5. 2019, 9.00 – 18.00

Raznovrstni kulturni nastopi v izvedbi društev upokoencev in v sodelovanju z osnovnimi šolami, vrtci in drugimi društvi. Samostojni ali medgeneracijsko zasnovani nastopi s področja zborovske, folklorne, dramske dejavnosti, petje ljudskih pesmi in godci ljudskih viž. Za obiskovalce prost ogled.

Nastopajo:

- Skupina Aronija, DU Bukovica – Šinkov Turn

- Pevsko-instrumentalna skupina „Sončna jesen, DU Medvode
- Učenci 5. razreda podružnične šole Tepanje, DUPDS
- Skupina „Kuharji“, DU Gorica pri Slivnici
- MePZ DU Trnovo Ljubljana
- MePZ DU Mali Slatnik
- Ljudske pevke predice DU Kamnik
- ŽePZ DU Slovenske Konjice z gosti: Otroški pevski zbor „Zlati konjiček“ in Vokalna skupina vrsta Slovenske Konjice DU Slovenske Konjice
- Skupina „Dobri pr'jatlji, DU Pirniče
- Folklorna skupina DU Sveti Tomaž
- Plesna skupina ljudskih plesov „Malo levo malo desno“ DU Štore
- Plesna skupina Irly Dance DU Šmarje pri Jelšah
- Ženska FS DU Turnišče
- Kulturna skupina DU Vodice
- MePZ DU Straža
- Ljudske pesmi s Hano, Katjo in Ano Ravnovesje, Društvo za aktivno državljanstvo
- Gledališka skupina Rusalka Kulturno-zgodovinsko društvo Rusalka

USTVARJALNO STIČIŠČE ZDUS

sreda, 15. 5. 2019, 9.00 – 18.00

Rokodelska dejavnost je ena najbolj množično zastopanih dejavnosti v društvih upokoencev. Pripravljamo razstavni prostor, imenovan Ustvarjalno stičišče ZDUS, namenjen izmenjavi idej, prenosu znanj, druženju in iskanju sinergij.

Na Ustvarjalnem stičišču bo skupaj preko 170 rokodelcev iz 81 društev upokoencev iz vseh Pokrajinskih zvez društev upokoencev in dveh iz zamejstva predstavilo svoje rokodelske izdelke, znanja in prikaze v naslednjih sklopih:

- Rokodelska razstava: DU Beltinci, DU Puconci, DU Ljutomer, DU Gorišnica, DU Sveti Tomaž, DU Štore, DU Slovenske Konjice, DU Novo mesto, Monošter in Slovenski dom Zagreb.
- Unikatna razstava: DU Lendava.
- Rokodelska delavnica: DU Puconci, DU Beltinci, DU Ormož, DU Gorica pri Slivnici, DU Mokronog-Trebelno, Monošter.
- Peka dobrot: DU Loški Potok, DU Polenšak.
- Medgeneracijsko sodelovanje: DU Loški Potok.
- Prikaz zgodbe iz hotela Delfin Izola – rokodelske delavnice, likovna kolonija, dramske delavnice, fotografske delavnice, klekljarske delavnice, izdelava voščilnic.

Razstave v Ustvarjalnem stičišču:

- razstava likovnih del nastalih na 22. likovni kolonij ZDUS v Izoli
- razstava medgeneracijskega natečaja voščilnic
- razstava medgeneracijskega natečaja čipk
- razstava natečaja »Podobe medgeneracijskega sožitja«

ČETRTEK, 16. 5. 2019

9. 15 – 9.45

VADBA 1.000 GIBOV Z DRUŠTVOM ŠOLA ZDRAVJA

Zunanja ploščad Gospodarskega razstavišča

DOŽIVITE EVROPO V HIŠI EVROPSKE UNIJE V LJUBLJANI

četrtek, 16. maj 2019

Zbimo mesto za zainteresirane obiskovalce v času Dnevo medgeneracijskega sožitja: Jurček, vhod na Gospodarsko razstavišče, ob 9.50, 11.50 in 13.50.

Brezplačni vodeni obiski multimedijskega centra v Hiši evropske unije v Ljubljani. Na vodenem obisku boste preko interaktivnih multimedijskih postaj in zaslonov na edinstven način spoznali delovanje Evropskega parlamenta in Evropske unije v celoti in kako sprejete odločitve vplivajo na vsakdanje življenje državljanov.

Zbrane interesente bo vodnik peljal v Hišo Evropske unije (v nepo-

sredni bližini Gospodarskega razstavišča, 250 m), kjer se bo pričel voden 1-urni obisk. Prehodne prijave niso potrebne.

VODEN OBISK TRIGLAV LAB – TEHNOLOŠKI CENTER DOŽIVETIJ SKUPINE TRIGLAV

Četrtek, 16. 5. 2019, ob 11.00 in 13.00, Triglav Lab, Dunajska 20, Ljubljana

Zbirno mesto za obiskovalce Dnevo medgeneracijskega sožitja za odhod na voden ogled: Jurček GR ob 10.45 in 12.45.

Čas trajanja obiska: 1 h

Triglav Lab je tehnološki center doživetij Skupine Triglav. V njem se lahko s pomočjo digitalnih rešitev na zabaven način poučite o varnosti. Preizkusite lahko simulator potresa, doživite simulacijo reševanja iz prometne nesreče, se v virtualnih skokih poženetite s planiške velikanke in preverite vaše vozniške sposobnosti na DRAJV simulatorju.

STROKOVNI PROGRAM

OKROGLA MIZA

“KAKO DALJE?” – VSEŽIVLJENJSKO UČENJE, PRIPRAVE NA UPOKOJITEV IN AKTIVNO STARANJE

četrtek, 16. 5. 2019, 11.20 do 13.00

Pripravlja: Zveza društev upokojencev Slovenije v sklopu Tedna vseživljenjskega učenja in skupne akcije TVU »Dan starejših – čili, zdravi, informirani in dejavni«

Ob življenjski prelomnici, kakršna je zaključevanje delovne dobe, je potrebno osvetliti pomen, ki ga ima **vseživljenjsko učenje** pri ohranjanju pridobljenih in pridobivanju novih znanj in veščin. Ozaveščenost o tem je pomembna tako za posameznika, ki se mora ob pričakovanju bodoče upokojitve nanjo pripraviti, kot za delodajalce, ki v usposabljanje delavcev tik pred upokojitvijo oziroma po starosti 45 let premalo vlagajo.

Vodi:

- Jožica Puhar, Strokovni svet ZDUS, mednarodno sodelovanje ZDUS

Sodelujejo:

- mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja projekta TVU, Andragoški center Slovenije
- Jaka Trilar, Študentska organizacija Slovenije
- mag. Andraž Banfi, vodja projekta ASI, Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad RS
- Vida Bogataj, predsednica Društva upokojenih pedagoških delavcev Slovenije
- Robert Zadek, vodja oddelka za veteranske organizacije in odhode iz vojaške službe, Ministrstvo za obrambo RS
- Rožca Šonc, vodja programa Starejši za starejše, Zveza društev upokojencev Slovenije

OKROGLA MIZA

UČENJE, POVEZOVANJE, DELOVANJE – 4. LETNI POSVET SLOVENSKE UNIVERZE ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE O SREBRNI EKONOMIJI

Četrtek, 16. 5. 2019 ob 10.00 uri – 12.30

Pripravlja: Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Po Evropi kroži več konceptov srebrne ekonomije. Najbolj kratkovidni so tisti, ki vidijo starejše le kot potrošnike in “novo ekonomsko nišo” ali priložnost za kapital, da poveča svoje profite. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje podpira koncept srebrne ekonomije, ki naj upošteva vseživljenjsko izobraževanje in razvoj ter neomejene možnost dela in delovanja (ne službi) starejših, če ti želijo, hočejo, zmorejo delovati. Naše izhodišče je, da zahteva srebrna ekonomija celosten pristop, v katerem naj starejši sodelujejo s svojim izkustvenim znanjem, ki se je nabiralo v različnih vlogah na delovnem mestu in skozi življenje. Srebrna ekonomija niso le storitve in proizvodi za starejše ter tiste za lajšanje bolezenske starosti. Srebrna ekonomija podpira razvoj dejavne starosti. Pospešuje naj razvoj novih prožnih oblik učenja in delovanja starejših in omogoči, da družba upošteva njihove sposobnosti, znanje in izkušnje. Srebrna ekonomija pomeni

za nas delovanje in ustvarjanje starejših, da po svojih sposobnostih, zmoglostih in željah doprinesejo k družbeni blaginji in osebnemu polnemu življenju.

Vodi:

- Dušan Snoj

Sodelujejo:

- Prof. Ana Krajnc, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje
- Prof. Vlado Dimovski, Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani
- Prof. dr. Janek Musek, zaslužni profesor Univerze v Ljubljani
- Alenka Reissner, Zveza društev upokojencev Slovenije
- Slavica Borka Kucler, prejemnica priznanja Andragoškega centra Slovenije
- Dr. Dušana Findeisen, Nada Serjanik Sraka, Milena Majezlj, U3ŽO

INFORMIRANJE, PREVENTIVA IN OZVAEŠČANJE PREDAVANJE

PREVENTIVA DELAVNICA PROGRAMA SOŽITJE ZA VEČJO VARNOST V CESTNEM PROMETU (PONOVIJEV)

četrtek, 16. 5. 2019, 10.00 – 14.00

Pripravlja: Agencija za varnost prometa RS

V sklopu projekta **Sožitje za večjo varnost v cestnem prometu**, v okviru katerega se izvajajo celoviti preventivni dogodki oz. usposabljanja za seniorje in upokojence po celi Sloveniji, bo na dnevih potekala 4-urna delavnica, kjer se boste lahko izobrazili in osvežili svoje znanje iz prometnih predpisov, pravil, varne vožnje po avtocesti in hitri cesti, pridobili praktična znanja o zdravstvenih kriterijih za varno udeležbo v prometu.

Obvezne prijave k udeležbi na dnevi-sožitja@zdus-zveza.si, ali na T: 01 620 54 82 (ZDUS).

Izvajajo:

- Sebastijan Turk, osvežitev znanj pravil cestnega prometa
- Urška Lukač, VPO, praktične izkušnje policije
- Mojca Heco, DARS, varna vožnja po avtocesti in hitri cesti
- OZRK Ljubljana, temeljni postopki oživljanja
- Dr. Majda Zorec Karlovšek, Združenje FORTOX

VARNA VOŽNJA S POMOČJO DRAJV SIMULATORJA

Četrtek, 16. 5. 2019, ob 14.00, Triglav Lab, Dunajska 20, Ljubljana

Zbirno mesto za obiskovalce Dnevo medgeneracijskega sožitja za odhod na voden ogled: Jurček GR ob 13.50.

Čas trajanja obiska: 1 h

Vaja dela mojstra. A cesta res ni kraj, kjer bi bilo smiselno vaditi, kako ravnati ob neljubih dogodkih. Da pa boste vozniki pripravljene na različne situacije v prometu, lahko s pomočjo DRAJV simulatorja izpopolnite svoje veščine in odpravite nepravilne vzorce ter tako bistveno izboljšate svoje znanje in prispevate k zmanjšanju števila prometnih nesreč.

PREDAVANJE

ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG ZA ZMANJŠANJE TVEGANJA ZA DEMENCO MED VSEMI GENERACIJAMI (PREDAVANJE)

četrtek, 16. 5. 2019, 10.00 – 11.30

Pripravlja: Spominčica – Alzheimer Slovenija

Vzrok za demenco še vedno ostaja neznan. Za zmanjšanje tveganja lahko veliko stori že posameznik sam, vendar tudi preventivni ukrepi niso zagotovilo, da bomo varni pred demenco. Zagotovo pa ozaveščenost in udejanjanje zdravega življenjskega sloga blagodejno vplivata na vsesplošno zdravje, zato je pomembno slediti ukrepom, ki od nas niti ne zahtevajo veliko napora.

Predavateljici:

- Štefanija L. Zlobec, predsednica Spominčice;
- Tanja Grad, dipl. biopsih. (UN)

PREDSTAVITEV

VERIŽNI EKSPERIMENT

četrtek, 16. 5. 2019, 10.00 – 11.00

Pripravlja: Društvo upokojencev Jesenice

Med upokojenci je veliko rokodelcev, ki si želijo še naprej ustvarjati ter koristno uporabljati svoje znanje in pridobljene spretnosti. V DU Jesenice so razvili dejavnost »Verižni eksperiment«, ki spretnim obrtnikom nudi ustvarjalne izzive in je **odlična priložnost za medgeneracijsko sodelovanje**. Projekt so nadgradili v sodelovanju z jeseniškimi šolami, kjer so upokojeni »rokodelci« postali mentorji pri krožku Verižni eksperiment. Skupaj z mladimi gradijo naprave na določeno temo, ki tudi praktično delujejo. Medgeneracijsko sodelovanje je na šolah obrodilo dobre rezultate. Mladi se naučijo ročnih spretnosti in samostojnega ustvarjanja od ideje preko skice do končnega izdelka. Z Verižnim eksperimentom želijo upokojenci povečati zanimanje za tehnične poklice in znanost med mladimi. Posamezni učenci so se odločili za bodoči poklic prav zaradi sodelovanja pri verižnem eksperimentu, s projektom pa se je utrdilo tudi sodelovanje med šolami in Društvom upokojencev Jesenice.

PREDSTAVITEV

VSAK TRENUTEK JE NOV ZAČETEK

četrtek, 16. 5. 2019, 12.00 do 12.30

Pripravlja: Društvo Šola zdravja

Predstavitelja programa društva Šola zdravja.

Predavateljica:

- Zdenka Katkič, predsednica društva Šola zdravja

PREDAVANJE

»ANTI-DEMENCA«, MOŽGANSKI FITNES Z JASMINO LAMBERGAR

četrtek, 16. 5. 2019, 12.00-13.00

Izvajata: Jasmina Lambergar, certificirana trenerka spomina

Strokovno voden trening spomina, nasveti za lažje pomnjenje in priklic informacij, vaje za kratkoročni in dolgoročni spomin, preventiva proti bolezenski izgubi spomina.

KULTURNO USTVARJALNI PROGRAM

PRIREDITEV

četrtek, 16. 5. 2019, 11.15 – 13.00

„URICE POEZIJE“ – SREČANJE LITERATOV

Odprto branje avtorske poezije prijavljenih udeležencev. Sodelujejo člani Univerze za tretje življenjsko obdobje, člani Literarne čajanke Koroškega medgeneracijskega centra, člani društev upokojencev in članice Kulturno-zgodovinskega društva Rusalka. Srečanje bo vodila Marija Orešnik iz Ljubljane, predsednica Komisije za kulturo ZDUS. Glasbeno spremljavo dogodka bosta zagotovila DU Šentjur in OŠ dr. Vita Kraigherja iz Ljubljane.

PRIREDITEV

ZAKLJUČEK-PROJEKCIJA FILMA »SREČEN ZA UMRET«:

četrtek, 16. maj 2019 ob 13.30, Dvorana

Kocka, Gospodarsko razstavišče

**Organizator prireditve: ZVEZA DRUŠTEV UPOKOJENCEV
SLOVENIJE v sodelovanju z Mestnim kinom – Kinodvor**

Pozdravna govora:

- Vera Pečnik, podpredsednica ZDUS
- Lucija Karnelutti, predsednica MeKoS – Medgeneracijska koalicija Slovenije

Častni gost:

- Evgen Car, dramski igravec

Projekcija filma Matevža Luzarja »Srečen za umret«. Igrajo: Evgen Car, Milena Zupančič, Polde Bibič, Ivo Ban, Vladimir Vlaškalič, Janja Majzelj, Juta Kremžar, Dare Valič.

Srečen za umret je grenko sladka komedija o upokojencu, ki se

odloči, da bo srečen preden umre. Inspirirana z resničnim življenjem, je grenko sladka pripoved o staranju, ki najprej postrže z vsemi stereotipnimi predstavami, da bi jih nato obrnila na glavo. Je zgodba o tem, da za življenje nikoli ni prepozno.

Rezervacija vstopnic (brezplačno) za obiskovalce na:
dnevi-sozitia@zdus-zveza.si, T: 01 620 54 82 (ZDUS).
Rezervacije sprejemamo do zapolnitve mest.

ODER SOŽITJA

četrtek, 16. 5. 2019, 9.00 – 15.00

Raznovrstni kulturni nastopi v izvedbi društev upokojencev in v sodelovanju z osnovnimi šolami, vrtci in drugimi društvi. Samostojni ali medgeneracijsko zasnovani nastopi s področja zborovske, folklorne, dramske dejavnosti, petje ljudskih pesmi in godci ljudskih viž. Za obiskovalce prost ogled.

Nastopajo:

- Ženski pevski zbor ZDU MOK
- MePZ DU Vrhnika in folklorna skupina OŠ Anton Martin Slomšek
- Čebelice v umetnosti, Vrtec Ciciban – Enota Čebelica
- Ritem sekcija „zvončni grom, Dom starejših občanov Fužine
- Gedališka skupina CDS Koper – Zveza društev upokojencev MOK
- Cici in otroški pevski zbor OŠ Zalog in otroški in mladinski pevski zbor OŠ Zalog
- Pevke ljudskih pesmi DU Lenart
- Gledališka in glasbena skupina „Žabarji“ DU za Poljansko dolino
- Cene Štupar, večgeneracijski center N's plac, Ljubljana
- Literarna skupina Rusalka, Kulturno-zgodovinsko društvo Rusalka
- Pevska zbor društva upokojencev in OŠ iz Središča ob Dravi
- MePZ „Ulka“ DU Ankarani
- Pevska skupina društva Šola zdravja in vrtec Urša društvo Šola zdravja
- Folklorna skupina „Češminke“ društvo Šola zdravja

USTVARJALNO STIČIŠČE ZDUS

četrtek, 16. 5. 2019, 9.00 – 15.00

Rokodelska dejavnost je ena najbolj množično zastopanih dejavnosti v društvih upokojencev. Pripravljamo razstavni prostor, imenovan Ustvarjalno stičišče ZDUS, namenjen izmenjavi idej, prenosu znanj, druženju in iskanju sinergij.

Na Ustvarjalnem stičišču bo skupaj preko 170 rokodelcev iz 81 društev upokojencev iz vseh Pokrajinskih zvez društev upokojencev in dveh iz zamejstva predstavilo svoje rokodelske izdelke, znanja in prikaze v naslednjih sklopih:

- Rokodelska razstava: DU Šmartno pri Slovenj Gradcu, DU Muta, DU Pivka, ZDU MO Koper, DU Trnovo Lokve, DU Kanal, DU Medvode, DU Piričiče, DU Smladnik, DU Vrhnika, DU Višnja Gora, DU Tržič.
- Unikatna razstava: DU Dobrovo v Goriških Brdih.
- Rokodelska delavnica: DU Slovenj Gradec, ZDU MO Koper, DU Ajdovščina, DU Podgorica Šentjakob, DU Štepanjsko naselje.
- Peka dobrot: DU Šempeter pri Gorici, ZDU MO Koper.
- Medgeneracijsko sodelovanje: DU Jesenice.
- Prikaz zgodb iz hotela Delfin Izola – rokodelske delavnice, likovna kolonija, dramske delavnice, fotografske delavnice, klekljarske delavnice, izdelava voščilnic.

RAZSTAVE V USTVARJALNEM STIČIŠČU:

- razstava likovnih del nastalih na 22. likovni kolonij ZDUS v Izoli
- razstava medgeneracijskega natečaja voščilnic
- razstava medgeneracijskega natečaja čipk
- razstava natečaja »Podobe medgeneracijskega sožitja«

Organizatorja: ZDUS in Gospodarsko razstavišče

Soorganizatorja:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za okolje in prostor
- Partner: Medgeneracijska koalicija Slovenije

Članice:

- Mladinski svet Slovenije, Študentska organizacija Slovenije in Dijaška organizacija Slovenije

Življenje se meri v doživetjih

Zavarovanje
sklenete brez
dodatnih vprašanj
o zdravstvenem
stanju.

Nezgodno
zavarovanje
za starejše

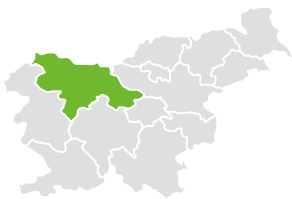
DEDI,
ŠE VELIKO STVARI
ME ~~MORAS~~ NAUČITI
JURE

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

GORENJSKA

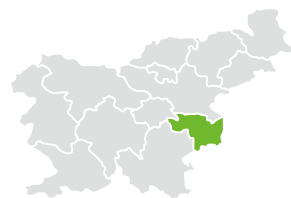
Volilni zbor članov PZDU Gorenjske, predsednik ostaja Zdravko Malnar

Konec marca je bil na Kokrici zbor članov Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske, kjer so delegati posameznih društev, 49 jih je že pod njenim okriljem s skoraj 29 tisoč člani, prisluhnili poročilom o delu v letu 2018, v obravnavo in sprejem pa dobili tudi letošnji program aktivnosti.

O dejavnosti v minulem obdobju je dosedanji in tudi novoizvoljeni predsednik Zdravko Malnar izpostavil, da dajejo prednost tistim aktivnostim, ki se jih dogovorijo na organih ZDUS in Pokrajinski zvezi. Lani so tudi v njihovi pokrajini posebej obravnavali in podprli memorandum ZDUS, ki govori o pravicah upokojencev, obravnavali in potrdili pa so tudi ukrepe za izboljšanje gmotnega položaja upokojencev v letih 2018 in 2019. Še vedno so v pokrajini »železni repertoar« športna tekmovanja (pripravili so tekmovanja v kar 14-ih panogah) ter prireditve v kulturi in tehnični kulturi (revija pevskih zborov in literarni večer), izvedli pa so tudi vse planirane izlete. Razveseljivo je, da se je povečalo število gorenjskih upokojencev pri obisku našega hotela Delfin v Izoli. Vsekakor velja izpostaviti še delo Socialne komisije, ki je posebej obravnavala stanje v domovih za ostarele in pri tem izpostavila nekatera vprašanja glede standardov za oskrbovance, Zakona o dolgotrajni oskrbi, negovalnih oddelkov, Urada za starejše, cenovne neusklajenosti državnih ter zasebnih domov za ostarele in problematiko pridobivanja osebnih podatkov, ki jih društva potrebujejo pri izvajanju projekta Starejši za starejše, na kar predstavniki PZDUG v organih in delovnih telesih ZDUS že nekaj časa opozarjajo. Tako kot vsako leto so tudi lani v mesecu decembru organizirali Dan Pokrajinske zveze, na katerem so najuspešnejšim društvom in posameznikom podelili priznanja. Srečanje gorenjskih upokojencev, kot največji dogodek v pokrajini, je bilo zelo uspešno izvedeno v Moravčah, udeležilo se ga je okoli 2000 upokojencev. Pokrajina z gledno sodeluje tudi s programom Starejši za starejše in ga podpira. Posebej je predsednik izpostavil financiranje PZDUG, ki

je, kot je dejal, kar v redu, društva pa je pohvalil, saj imajo več kot 95 odstotkov plačane članarine. Na zboru članov so podprli peticijo Starajmo se z dostojanstvom, ki jo je na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti naslovil Drago ISTENIČ, stanovalec Doma Petra Uzarja Tržič. Vodstvo doma ga je pri tem podprlo in peticijo razširilo v javnost. Ker je v tem času potekalo tudi evidentiranje za organe ZDUS, je zbor na predlog gospoda Malnarja za predsednika Zveze podprl kandidaturo dosedanjega predsednika Janeza Sušnika. Volilni pa je bil tudi Zbor Pokrajinske zveze DU Gorenjske. Predsednik v naslednjem obdobju ostaja dosedanji predsednik Zdravko Malnar, ki je tudi predsednik DU Žirovnica, podpredsednika pa sta nova, in sicer predsednica DU Bled, Dragica Veskovič, ter predsednik DU Bohinjska Bistrica, Stane Gorenc. Predsednik PZDUG, Zdravko Malnar, je ob koncu vsem predsednikom in članom UO posameznih DU zaželel še naprej dobrega sodelovanja in vključevanja čim več novih članov, ker bomo na ta način krepili moč in vpliv upokojencev na vseh nivojih.

Slavica Bučan, foto ČK

POSAVJE

DU Radeče

Na »Jožefovo« so se zbrali radeški upokojenci na svojem rednem letnem zboru članov, na katerem so skozi poročila potrdili izvedene aktivnosti minulega leta, oblikovali plan dela za tekoče leto in podelili Veliko plaketo Zveze društev upokojencev Slovenije ZDUS dolgoletnemu, zdaj že nekdanjemu predsedniku DU Radeče, Jožetu Petauerju.

Predsednik PZDU Posavje med branjem obrazložitve

Dobitnik priznanja je uspešno in prizadevno vodil društvo polnih štiriindvajset let. Priznanje sta mu izročila predsednik PZDU Posavje Jože Žnidarič in predsednica DU Radeče, Joža Novak.

»Sreča ni v glavi in ne v daljavi,
ne pod palcem skrit zaklad.
Sreča je, ko se delo dobro opravi.
In ko imaš nekoga rad.«

Tone Pavček

Joža Novak, foto D. Jazbec

Delovno predsedstvo pokrajinskega zbora

Podpisana listina o pobratenju

Na podlagi medsebojnih dogovorov in dane obljube za trajno sodelovanje, sta društvi upokojencev Raka in DU Bohinjska Bistrica na rednem občnem zboru DU Bohinjska Bistrica v petek, dne 15. 03. 2019 podpisali listino o pobratenju in trajnem sodelovanju. Listino sta svečano podpisala predsednika društva Stane Gorenc in Fanika Metelko. Prijeten marčevski dan so sklenili z večerjo, dobro kapljico in družabnim srečanjem upokojencev obeh društev s prijetno glasbo tamkajšnjega muzikanta in raških »Čbularjev.« Pesnik Davorin Jenko je o pobratenju zapisal. Naj čuje zemlja in nebo, kadar pobratimi pojo. Naj se od ust do ust razlega, kar tu med nami vsak prisega: »Da srce zvesto kakor zdaj, ostalo bode vekomaj!«

Besedilo in foto, Fanika Metelko

Med Selničane je prišel tudi predsednik PZDU Zg. Podravje, Edi Sever

Stane Gorenc in Fanika Metelko podpisujeta listino

ZGORNJE
PODRAVJE

Zbor članov DU Selnica ob Dravi

Člani Društva upokojencev Selnica ob Dravi so imeli sredi marca svoj letni Zbor članov. Izvedli so ga v Hramu kulture Arnolda Tovornika. Društvo šteje nekaj več kot 700 članov, vendar se jih je udeležila slaba polovica. Na dnevnem redu so bile standardne točke, in sicer v prvem delu podajanje poročil predsednika in drugih funkcionarjev. Sklenili so, da so delo v preteklem letu opravili v skladu s sprejetim programom dela.

Zbora so se udeležili tudi nekateri vabljeni gostje, med katerimi je treba izpostaviti poslanca DZ Jurija Lepa, predsednika Zgornje Podravske PZDU - Maribor Edija Severja, podžupana občine Selnica ob Dravi Milana Frasa, ter predsednici DU Fala in Smolnik. Nekateri vabljeni gostje so se opravičili. Pisno čestitko je poslala tudi poslanka DZ Bojana Muršič iz Ruš. Tako poslanec DZ, kot predsednik PZDU Sever sta poudarila in nas seznanila z nekaj aktivnostmi, ki se na našem področju odvijajo tako v parlamentu kot tudi v okviru ZDUS. V sedanjem trenutku je aktualen predvsem pokojninski sistem in Zakon o trajni oskrbi. Vse to so teme, ki se upokojencev zelo dotikajo. Kot vsako leto so Zbor popestrili tudi s kulturnim programom. Nepogrešljivi točki sta bili skupina Marušeki in domači ljudski godci Upi. V

zaključnem delu je prejela priznanje Zgornje Podravske PZDU Vida Grušovnik za dolgoletno in požrtvovalno delo v društvu. V neuradnem delu pa so se prisotni nekoliko pogostili v predverju z okusno hrano in nekaj kapljicami izbranega vina Vina Breznik.

Besedilo in foto, Srečko Kropce

Obiskali smo Postojno in se spomnili Cankarja

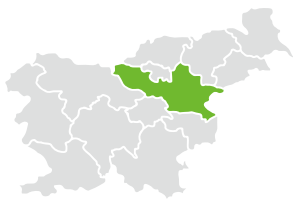
Na prvi pomladni dan smo se člani Kluba upokojenih delavcev Ministrstva za notranje zadeve (MNZ) Maribor podali na naš prvi letošnji izlet. Tokrat smo se odločili za obisk naše kraške lepote - kapniško najbogatejše jame na svetu.

Po vožnji s podzemnim vlakcem smo vstopili v galerije in dvorane, ki so »opremljene« z lepotami narave, ob katerih nam je zastajal dih. Pod nami je bila reka Pivka, nad nami pa veličastni oboki najrazličnejših barvnih odtenkov in oblik. Kapljica na kapljico je tudi v naši prisotnosti narava gradila in oblikovala kapnike. V tem podzemlju se je vse svetilo in lesketalo, a nas je vodnik nekajkrat prestrašil, saj je izključil luči in obstali smo v popolni temi. V uri in pol smo si ogledali lepote jame, videli Ruski most, najznamenitejši kapnik in simbol Postojnske jame (kapnik Brijant), pa seveda človeško ribico. Pot smo nadaljevali do Vrhnike, kjer smo si Na klancu 1 ogledali spominsko hišo oziroma mesto, kjer se je rodil Ivan Cankar. Vodnik nas je s svojim pripovedovanjem popeljal v čas otroštva in mladosti našega pisatelja. V spominski hiši smo videli zbirko predmetov, ki prikazujejo bivanjske razmere družine Cankar ter razstavljene knjige, avtoportrete in risbe. Sprehodili smo se še do trga, na katerem stoji Cankarjev spomenik. Za spomin na nepozabno doživetje smo se postavili še pred fotoaparatom.

Besedilo in foto, Mirko Ploj

Spominska fotografija pred Postojnsko jamo

CELJSKA

Novo vodstvo PZDU Celje

Silva Malgaja je na čelu PZDU Celje zamenjala Zdenka Jan. Njo in nov upravni odbor so soglasno izvolili na zboru članov PZDU, ki je bil 29. marca v Tremerjah. Uvod v zbor predstavnikov 74 društev, ki delujejo v 29 občinah in imajo domala 21 tisoč članov, sta prispevali glasbena skupina Sončnice z Ostrožnega in pevci skupine Knapci iz Rečice pri Laškem.

Silvo Malgaj, nekdanji predsednik in nova predsednica Silva Jan

"Delo je v veliki meri opravljeno, a ne povsem," je povzel bistvo dejavnosti PZDU Celje v preteklem štiriletnem obdobju, predvsem pa v letu 2018, predsednik Silvo Malgaj. Po njegovi oceni ni mogoče biti zadovoljen z dogajanjem na pokojninskem področju, saj skromen dvig pokojnin spremljajo bistveno večje podražitve storitev, ki starejše najbolj prizadenejo, kot so na primer cene v domovih. Prav tako skrbi nenehno upadanje števila članstva v društvih upokojencev. Po drugi strani je bilo v celjski PZDU narejenega veliko, še zlasti na področju športa in rekreacije starejših, kulture in tehnične kulture ter skrbi za socialno ogrožene: "Dobro delajo socialne komisije ter program Starejši za starejše," je poudaril. Kot sta kasneje potrdili tudi regijski koordinatorici tega programa Ivanka Tofant in Karlina Mermal, se starejši srečujejo predvsem z osamljenostjo ter pogosto tudi z revščino in številnimi boleznimi. O tem priča tudi veliko zanimanje za vključitev v pilotni projekt dolgotrajne oskrbe, ki ga izvaja celjski zdravstveni dom. Sredi marca so namreč zabeležili že 460 prijav potrebn po tovrstni pomoči. Sicer pa, tako Malgaj, je mogoče narediti še veliko, a le v medsebojnem sodelovanju. "Skupaj zmoremo več!" je zaključil. Predsednik komisije za šport in rekreacijo Dani Vovk je ponazoril razmah športne dejavnosti s številkami: "Če je leta 2007 v petih športnih panogah tekmovalo 35 ekip, jih je lani v sedmih panogah že 74 z 472 tekmovalci." Ker so v PZDU Celje uvedli točkovanje pri vseh športnih panogah, so glede na seštevek razglasili tudi zmagovalca za leto 2018. To je bilo DU Slovenske Konjice. Zbor je soglasno sprejel vsa poročila in plan dela za prihodnje leto, nato pa izvolil nov upravni odbor ter novo predsednico PZDU Celje, Zdenko Jan iz DU Šempeter. Janova je sicer tudi predsednica KS Šempeter. Nekdanja kriminalistka je v svojem nagovoru poudarila, da je v svojem društvu najbolj ponosna na program Starejši za

starejše: "Delala sem v policiji in videla veliko nasilja nad starejšimi. Tudi s pomočjo tega programa ga lahko omejimo." Ugotavljala je še, da smo upokojenci potisnjeni na rob družbe, da nas obravnavajo kot nebodigatreba ter da mora marsikdo preživeti z "miloščino". "Skupaj lahko veliko naredimo, saj imamo izkušnje in znanje, ki smo ga pripravljene deliti. Bodimo enotni, trudimo se, da nas ne prehitijo tehnologija, izobražujemo se, predvsem pa vztrajajmo, da bo tudi za nas veljalo reklo Nič o nas brez nas." Na zboru so se zahvalili dosedanjemu predsedniku Silvu Malgaju za njegovo delo. Za dobro sodelovanje se mu je zahvalila tudi direktorica hotela Delfin Nina Golob. Podelili so tudi dvojne priznanje PZDU - bronasto plaketo DU Ponikva pri Žalcu za 20 let uspešnega dela ter zlato plaketo Alojzu Kajbi, ki je 10 let uspešno vodil DU Podčetrtak. Zbrane je nagovorila tudi podpredsednica ZDUS Vera Pečnik, ki je predstavila prizadevanja ZDUS na različnih področjih (pokojnine, zdravstvo, dolgotrajna oskrba) in ob tem ugotovila: "Borimo se z mlino na veter!"

Besedilo in foto, Milena Brečko Poklič

Po osmih letih novo vodstvo DU Nazarje

Delo zaupali domačinki Mariji Turk, nadaljevala bo dobro zastavljeno delo v društvu.

Že v začetku marca so člani Društva upokojencev Nazarje opravili programsko-volilni občni zbor in izvolili novo vodstvo. Na predlog dosedanje predsednice Vere Pečnik, so jo skupaj z organi DU Nazarje razrešili dolžnosti in se ji zahvalili za dva mandata vodenja in konstruktivnega delovanja, ki je upokojencem na področju občine Nazarje omogočalo rast in razvoj dejavnosti ter odlično sodelovanje tako z regijsko zvezo PZDU Celje, sosednjimi društvi, ter tudi ZDUS, kjer Pečnikova v zadnjem obdobju opravlja funkcijo podpredsednice.

Ob sprejemu poročil ter usklajenega programa dela, ki ga je dobro ocenil tudi župan občine Nazarje Matej Pečovnik, so izvolili člane upravnega odbora in drugih organov ter za novo predsednico izvolili Marijo Mino Turk, ki bo v tej vlogi, kot je dejala sama, še težje »dihala«, ker je vsega priznanja vredni predhodnici težko slediti. A so položeni in dobro preizkušeni temelji tudi dobro izhodišče in delo z novo izvoljenimi člani. »Že takoj smo pristopili k aktivnostim, primernim za ta letni čas, z obiski prostovoljcev drugih članov, ki potrebujejo pomoč, z delom bo nadaljevala rokodelska sekcija, na Lazah bodo balinali, se družili na krajših in sposobni tudi na daljših rekreativnih pohodih, organizirali bodo strokovno ekskurzijo, kakšen krajši izlet ter sodelovali s prijateljskimi društvi«, nam je dejala Turkova.

Pečnikova je opravila dvojni mandat z visoko dodano vrednostjo!

Dosedanja predsednica dveh štiriletnih mandatov (omejitev je največ 8 zaporednih let) Vera Pečnik nam je o opravljenem delu in poslanstvu za slovo od društva, ki mu je vdihnila dušo, uredila nujne pogoje delovanja ter ustvarila prijetno vzdušje med članstvom, povedala: »Zares smo v teh letih dosegli veliko. Uredili smo akte za delovanje, pritegnili številne nove članice in člane, ponovno smo pričeli z izvajanjem strokovnih ekskurzij in članskih izletov ter dali poudarek na osnovni nalogi, skrbeti za pomoči potrebne starejše sokrajane ter še posebej člane našega društva. V turističnem delu programa smo obiskali Beograd, potovali smo z letalom, vlakom ter bili na Ohridu. Družabno življenje se je prebu-

Oba predsednika DU ter oba župana

dilo, prirejali smo piknike, začeli z letovanjem v hotelu Delfin v Izoli in še bi lahko naštevala.« Dodala je, da so v letih njenega vodenja organizirali izobraževanje prostovoljk, novoletna in božična srečanja s kulturnim programom za člane, sodelovali so s KS Kokarje, dogodke bogatili s kulturnimi vložki, pomagali pevskemu zboru *Fantje za vse*, dobro sodelovanje pa je potekalo tudi z Občino Nazarje. Udeležili so se tudi srečanj z Društvom upokojencev Miren na Krasu in jim poleg spomladanskega obiska v muzeju Vrbovec ter znamenitem muzejskem kozolcu Toplerju v Nazarjah, organizirali še božični ogled lučk v Mozirskem gaju.

Kot povsod je bilo najtežje priti do denarnih sredstev

Bilo pa je tudi kar nekaj uspešnih aktivnosti za prijavljanje na razpise za pridobivanje sredstev članom, pomagali so iskati stanovanja, sodelovali pri občinskem praznovanju, vključevali svoje člane v brezplačno računalniško izobraževanje ter se, končno, preselili v na novo opremljene prostore DU Nazarje. »Ob vsem tem sem koti podpredsednica ZDUS opravljala odgovorne naloge, kar mi je vzelo veliko časa in energije. Po osmih letih vodenja društva skupaj z upravnim odborom in komisijami, se z dobrimi občutki poslavljam od te funkcije, sodelovanje pa je mogoče tudi še v prihodnje. Novim, svežim članom pa želim uspešno nadaljevanje po skupaj začrtani poti,« je še dejala Pečnikova. Novemu vodstvu DU Nazarje je lahko v veliko pomoč za to leto niz načrtovanih aktivnosti, ki so bile predstavljene še s strani donedavnega vodstva s kratko analizo dela za preteklo obdobje in okvirnimi načrti za tekoče leto ter v bližnji prihodnosti. Pri tem je program *Starejši za starejše* še vedno v ospredju, saj zagotavlja pomoč, srečavanja in sodelovanje z najbolj ranljivimi skupinami upokojencev, oz. njihovih članov, smo izvedeli v poslovnem govoru dolgoletne predsednice Vero Pečnik. Nekaterim najzaslužnejšim članom DU Nazarje so na občnem zboru podelili društvena priznanja; dolgoletni društveni funkcionar Janez Štiglic je bil imenovan za častnega člana društva, zlato plaketo za zasluge so namenili Faniki Dobnik, srebrni Ani Škotnik in Miranu Beletu, bronasto plaketo pa je prejel Anton Velam.

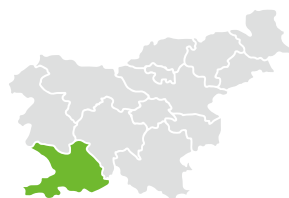
Besedilo in foto, Jože Miklavc

Petdeset let ZDIS bodo obeležili v Lučah ob Savinji

V marcu so se zbrali na delovno konferenco člani Medobčinskega društva delovnih invalidov Zgornje Savinjske doline (s področja sedmih občin,) ki so vključeni v Zvezo društev delovnih invalidov Slovenije (ZDIS).

Okrog 800 članov je vključenih v regionalno društvo iz celotne Zgornje Savinjske doline, med njimi večina starejših in invalidsko upokojenih članov, ki koristijo različne možnosti in aktivnosti. Na konferenci, ki se je udeležil tudi predsednik ZDIS Drago Novak, so poročali o zavzetem delu in potrdili obetavni program dela za tekoče obdobje. Za prihodnje leto so izdelali načrt, da bo jubilejno srečanje ZDIS v Lučah ob Savinji, kjer bodo z vsemi častmi obeležili pol stoletno delovanje zveze in ob pričakovani udeležbi številnih državnih funkcionarjev, županov občin Zgornje Savinjske Doline ter drugih uglednih gostov opozorili na pomen skrbi družbe za hendikepirane osebe, ki so svoje zdravje in delazmožnost izgubili na delu ali pri opravljanju dela. Menijo, da si zaslužijo več pozornosti, sočutja in vseobče družbene pomoči. Ob tem še naprej računajo na sodelovanje in pomoč tudi upokojenskih društev in Zveze DU Slovenije, katere mnogo članov njihove organizacije je tudi aktivnih upokojencev vključenih v ZDUS.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

JUŽNA
PRIMORSKA

Zbor članov DU Postojna

Številnim društvom upokojencev po Sloveniji, ki v teh dneh pripravljajo svoje zборе in volijo novo vodstvo, so se pridružili tudi člani DU Postojna, v katerega je včlanjenih okoli tisoč upokojencev.

Zbora se je udeležilo okoli 10% članov, kar pomeni, da je zasedala članska »stotinja«. Zbor je vodil Štefan Majcen, vabilu pa so se odzvali tudi podžupan Postojne Andrej Berginc, predsednik in sekretar Športne zveze Postojna Marjan Nagode in Tomo Tinger,

Dolgoletni predsednik Franc Koščak na eni od sej DU Postojna

ter predsednika sosednjih upokojenskih društev. Logatec je zastopal predsednik Vlado Puc, DU Pivka pa prav tako predsednik, Evgen Primožič. Zbora se je udeležila tudi direktorica Postojnskega doma Starejših občanov Alenka Čuk in predsednica društva invalidov Postojna, Julija Kastelic, predsednik OO DeSUS Uvodno poročilo je podal predsednik Franc Koščak, ki je povzel in osvetlil delo društva, ki je obširno in pestro, več o vsem pa so povedali v nadaljevanju predsedniki komisij. Socialne, ki jo vodi Anja Borjančič, stanovanjske, Martin Černjač, športne, Meri Uhelj, izletniške, Milan Pleško, gospodarske, Nevenka Glažar, kulturne, Stanislava Gorenc in pohodniške, Magda Tomšič. Zbor je potrdil zaključni račun ter sprejel program dela, ki je predstavljen tudi v glasilu društva **Sledi življenja**. Izvolili so novi devet članski upravni odbor društva, ki mu bo predsedoval novi predsednik **Cvetko Bajc**. Nova je tudi tajnica in sicer Marjana Centa, ki je zamenjala Ivanko Cetina, podpredsednik pa ostaja še naprej Štefan Majcen. Naj dodamo, da je Cvetko Bajc že štirinajsti predsednik DU. Predsednik Nadzornega odbora je postal Zdravko Černetič, častnemu razsodišču pa bo predsedoval Franc Podržaj. Predsedniki komisij so ostali v enaki sestavi, le šport bo imel odslej na plečih Milan Klančar. Na zboru so se z minuto molka spomnili še vseh umrlih članov v letošnjem letu, nato pa podelili nekaj priznanj. Društvena so prejeli: Sonja Križman, Dušan Lekšan, Ivka Petohleb, Elvira Poljšak in Nataša Vasilevska, malo plaketo je prejela Jožica Može, veliko pa Marija Bajec, Ivana Kovač, Marica Požar in Jelka Rebec. Štirje člani so prejeli priznanja PZDU Južne Primorske in sicer Anja Borjančič, Sonja Klanjšek, Rudi Negro in Darko Uhelj. Sledil je še kulturno glasbeni program, ki ga je pripravil MePZ Burja.

Edvard Progar, foto

Letni zbor DU Piran

Društvo upokojencev Piran je 29. marca na letnem zboru članov v Hotelu Delfin v Izoli obravnavalo poročila za leto 20128, sprejelo program dela za leto 2019 in podelilo priznanja zaslužnim članom. Zbora se je udeležilo 120 članov in članic Društva in obravnavalo poročila o delu o delu sekcij in komisij za socialna vprašanja, izletništvo, šport in pohodništvo ter program dela za leto 2019, ki ga je sprejel upravni odbor društva in ga je na Zboru predstavil predsednik društva, Zdravko Taškar.

Z minuto molka so se poklonili spomnu pred dnevi preminule nekdanje predsednice in članice UO, Rožamarijo Mojco Slapernik in tudi drugim članom in članicam, ki so se poslovili v letu 2018/2019. Na zboru so sprejeli nova dopolnjena pravila društva, pravilnik o

priznanjih društva in nov logotip, ter imenovali Stanko Količ za nadomestno članico UO. Poročilo o socialnih aktivnostih v letu 2018 in program komisije za leto 2019 je podala Nives Vogrič, poročilo o finančnem poslovanju društva pa Danica Vuk. Prisotne so pozdravili še predsednik PZDU Mirko Miklavčič, ki je podelil tri priznanja za leto 2018. Prejeli so jih Stanka Količ, Suzana Horvat in Vera Pilipovič. Podpredsednik Združenja borcev za vrednote NOB Občine Piran Franc Krajnc je prisotne na zboru pozdravil, ter jim čestital za uspešno delo in sodelovanje. Predstavnica Rdečega križa Piran Irena Dolinšek jih je v pozdravnem govoru povabila tudi na prireditev v park Sonce na srečanje z delovnim naslovom, »Skupaj delamo za zdravje«. DU Piran, ki je eno najstarejših društev v Piranski občini, po pisnih virih je bilo ustanovljeno leta 1956, si je tudi za leto 2019 zastavilo pester program dela. V sodelovanju s patronažno službo ZD Piran bo enkrat mesečno opravljalo merjenje krvnega tlaka in sladkorja v krvi, organizirali bodo

Irena Dolinšek in Mirko Miklavčič (v sredini)

svetovanje in informacije o zdravem načinu življenja ter promovirali uporabo in delovanje defibrilatorja. Priredili bodo tudi več zanimivih srečanj. 17. oktobra v Avditoriju »Dan starejših občanov«, ne bo pa manjkalo tudi veselih izletov in športnih aktivnosti. Nadaljevali bodo z sodelovanjem z vsemi nevladnimi organizacijami, ki skrbijo za starejšega človeka. Pred zaključkom se je predsednik društva zahvalil vsem upokojencem in upokojenkam, tajnici in podpredsednici društva, vodstvu društva, vodjem komisij PZDU JP, ZDUS, Občini Piran, KS Lucija, Patronažni službi ZD Piran, Rdečemu križu Piran, Zvezi borcev za vrednote NOB Občine Piran, CSD Piran in vsem, ki so pomagali društvu pri uspešno izvedenem letnem programu. Sledil je še zanimiv kulturni program z recitacijo in skečem.

Besedilo in foto, Zdravko Taškar

SEVERNA
PRIMORSKA

Pokrajinsko priznanje DU Nova Gorica

Društvo upokojencev Nova Gorica je na občnem zboru konec marca iz rok predsednika PZDU Zdravka Marušiča prejelo priznanje za 70 let uspešnega dela pri povezovanju

starejše in mlajše generacije. To se kot štafeta povezuje še naprej, ter skrbi za dobro počutje članov in naših prijateljev, ki prihajajo v naše društvo.

Predsednik DU Nova Gorica, Feliks Čebokli, se je ob tem zahvalil predsedniku PZDU za priznanje in poudaril, da je bila pred njim dolga vrsta požrtvovalnih članov društva in odgovornih oseb, ki so se skozi generacije trudile in »šparale« ter nesebično

pomagale drug drugemu, da je društvo uspešno raslo skupaj z mestom. Tako ima društvo danes okrog 500 članov, prijetne prostore v bivši karavli blizu mejnega prehoda z Italijo, na Erjavčevi ulici. Predsednik je še dodal, da društvo uspešno deluje kljub nekaterim spotikanjem, saj se tu člani lahko udeležujejo v športnih dejavnostih na raznih turnirjih, se razgibajo ob nedeljskih plesih, igrajo karte ali šahirajo, vse ob dobri postrežbi bifeja UNI bar. Zelo aktivne so tudi prostovoljke, ki delujejo v okviru programa Starejši za starejše. Vodi jih Elda Pavlin in tudi njim gre pohvala za prizadevno delo. Prav tako imamo organizirano telesno vadbo za starejše v času od 1. oktobra do 30. maja pod budnim očesom diplomirane fizioterapevte. Organiziramo tudi izlete, vsaj dvakrat letno. Vsekakor ima društvo s svojimi člani, ki želijo društvu dobro in se za to nadvse trudijo, dobre možnosti za nadaljnjo rast. Hvala vsem dobrim bivšim in sedanjim članom. Vsem želimo obilo sreče, čilega zdravja in zadovoljstva.

Besedilo in foto, Feliks Čebokli

ŠALEŠKA

Upokojenci Šoštanja med najaktivnejšimi v Šaleški dolini

V drugi polovici marca so se sešli na redni letni skupščini predstavniki pododborov in vodstva DU Šoštanj, ki so v 73 letih delovanja še vedno v dobri kondiciji in so hkrati eno največjih društev znotraj Šaleške pokrajinske zveze Velenje (ŠPZDUV). Pododbore v posameznih krajevnih skupnostih vodijo: Šoštanj Zinka Kac, Florjan Sonja Novak, Bele Vode Marija Dermol, Zavodnje Miha Brglez, Topolšica Alojz Brglez, Lokovica Alojz Konovšek ter pododbor Gaberke, Janko Zelcer.

Ti so vključeni v upravni odbor DUŠ, katerega člani so še: predsednica MePZ Ana Rotovnik, koordinator programa Starejši za starejše Jelka Kušar, ter športni referent Hajrudin Karihanović. V društvu deluje še več drugih skupin in odborov, ki vodijo veliko večino od skoraj tisoč članov, na čelu vseh pa sta v tem času izjemna tajnica Marica Kovač ter predsednik DUŠ, izjemen organizator, Janko Zelcer. Ob obsežnem poročilu o opravljenem delu v letu 2018, ki ga je na skupščini predstavil Zelcer, lahko ocenjujemo, da je to društvo tudi najbolj dejavno. Zelcer je predstavil še

predsednico disciplinske komisije Ljubico Donko, ki skrbi za red v društvu, hkrati pa je vodja skupine Šola Zdravja – enote Šoštanj, ki vsakodnevno skrbi za gibanje in zdravo življenje številnih članic, ki ob vadbi uživajo v prijetnem druženju in sobivanju s kulturo. Predsednik je izpostavil tudi razgibano športno dejavnost, ki jo lahko izvajajo starejši skozi vse leto (pohodništvo, razgibanje, pikado, balinanje, kegljanje na vrhovi, strelstvo, tekmovanje v ribolovu, med drugim pa so kot organizatorji poskrbeli za regijsko tekmovanje v namiznem tenisu, kjer je med 16 ekipami osvojila prvo mesto prav domača ekipa. V vseh športnih dogodkih in aktivnostih, je v lanskem letu sodelovalo kar 327 njihovih članic in članov, ki so si priborili rekordnih 8 pokalov. Vsako leto, tako je bilo tudi lani, so organizirali različne izlete, tudi posebnost, kar dvakrat kopalni izlet do Izole.

Bogat program dejavnosti je medij povezanosti

Sredi poletja so izpeljali tradicionalno razgibano in družabno srečanje članov-upokojenecv pod »kulturniškim« etnografskim kozolcem v Gaberkah s kar 320 udeleženci, med njimi z gosti; županom občine Šoštanj Darkom Menihom, predstavnicama ŠPZDU Velenje in posebno gostjo, direktorica hotela Delfin Izola, Nino Golob. Prav njej pa je šestdeseterica članov vrnila obisk z enotedenskim bivanjem v Delfinu. Še kako so bili aktivni tudi na področju kulture s svojim MePZ DU Šoštanj, ko so organizirali prireditev »Šoštanj, mesto svetlobe in petja«, ko je pod Pustim gradom nastopilo šest pevskih zborov, skupaj pa kar 235 pevk in pevcev, za kar je zelo zaslužna Ana Rotovnik. Marljivo, že več let delujeta klekljarski in pletilni krožek, v okviru programa Starejši za starejše pa so skozi vse leto obiskovali pomoči potrebne na domu, najpogosteje v domu starejših Zimzelen, v Topolšici. 18 prostovoljcev je v lanskem letu opravilo več kot 300 obiskov. Med drugim so se trudili biti v povezavi s ŠPZDU Velenje za dobro medsebojno sodelovanje, kar je potrdil tudi gost, (do takrat) v.d. predsednika regije Franc Vedenik in se vsem navzočim zahvalil za humanitarno poslanstvo, druga dobra dela in sodelovanje v regiji in širše.

Povezani v občini predstavljajo pomembno družbeno silo

Navzoči so prisluhnili še kratkemu nagovoru zahvale, spoštovanja in pripravljenosti za pomoč in sodelovanje - domačemu županu Darku Menihu, ki zares iskreno spodbuja dejavnost tega velikega in za družbo ter lokalno skupnost pomembnega društva. Po sprejemu poročil so opravili nekaj razrešitev in imenovanj v

Betki so se zahvalili za dolgoletno skrbno delo finančnega poslovanja za DUŠ

upravni odbor društva, vodenje pa z aplavzom potrdili dosedanjemu dolgoletnemu predsedniku Zelcerju. Potrdili so pester program dela, ki ga v dobršni meri izvajajo že v tem času. Predsednik je za zaključek dejal, »tudi v letu 2019 bomo intenzivno nadaljevali s programom Starejši za starejše, podpirali bomo trud in nastope našega MePZ DU Šoštanj skozi vse leto, udeleževali se bomo vseh razpisanih športnih tekmovanj v naši regiji in zunaj nje, aktivno in tvorno bomo sodelovali s ŠPZDU Velenje, skozi vse leto pa bomo aktivno spremljali delo vseh naših sekcij v društvu.

Trudili se bomo, da bomo z vsemi našimi pododbori in aktivnimi vodji ter posamezniki še naprej tako enotni in še bolj medsebojno povezani. Tako bomo tudi v bodoče za vzgled vsem ostalim društvom v naši regiji.« In najlepše je običajno pred koncertom, zato so zaslužnim v športnih dosežkih podelili posebna priznanja ter zahvale za dolgoletno delo. Betki Berložnik pa so za dolgoletno in skrbno vodenje finančno-računovodskih opravil društva vročili posebno spominsko darilo, ki je njej in še komu orosilo oči.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

Rešitve so, le tistih, ki se jim zdijo vredne truda, je premalo

Ko sem pred kratkim obiskal enega od domov za upokojence (mimogrede, tega ne počnem samo v času pred volitvami,) so me spet ganile in pretresle izpovedi stanovalcev. Domovi za upokojence so zanimiv odsev pestrosti družbe; v njih se namreč na jesen življenja znajdejo ljudje od vsepovsod in iz najrazličnejših družbenih skupin, od nekdanjih tovarniških delavcev, do univerzitetnih profesorjev.

Njihova sporočila poskušam slišati in razumeti. Zgodbe, ki jih pripovedujejo so za marsikoga težko razumljive, tudi nepojmljive. Desetletja dela, spremenjena v prgišče evrov, ki ne zadošča niti za pokritje mesečnih stroškov, občutek, da te država pojmuje kot strošek, osamljenost, zapuščenost in odvisnost od dobre volje zaposlenih v tvojem zadnjem domovanju življenja so dejstva, ki vsem nam dokazujejo, da smo v koncipiranju sistema oskrbe za starejše nekje močno zavozili. Poglejmo samo primer gradnje domov. Skrbijo nas čakalne dobe pred zdravstvenimi ambulantami, a enako nas mora skrbeti tudi čakalna doba pred domovi za starejše. Te je naša država nehala graditi pred petnajstimi leti, ko smo prednost pred tem, kar državi narekuje ustava in kar bi ji morala narekovati tudi zdrava pamet, dali tako imenovani podjetniški pobudi. Javna sredstva smo usmerili v javno-zasebna partnerstva in nekaterim že tako premožnim državljanom omogočili vzpostavitev še enega donosnega poslovnega modela. Na prvo žogo in prvi pogled smo rešili eno od velikih vprašanj, to je pomankanje postelj v domovih. Pa smo jih res? Nič niso pomagala opozorila z vseh strani, tudi z moje, ko sem bil še predsednik Računskega sodišča, in so govorila o tem, da se javno-zasebno partnerstvo izplača predvsem takrat, ko gre za enkratne infrastrukturne projekte, ne pa za storitveno in za povrh vsega še tako strokovno zahtevno dejavnost, kot je oskrba starejših. Danes tudi številke dokazujejo, da smo imeli prav. A namesto, da bi država prevzela pobudo in znova zagnala gradnjo javnih domov za starejše, se je oklenila priročnega izgovora, ki mu pravimo **Zakon o dolgotrajni oskrbi**. Ta nesrečni dokument, ki politiko poenoti samo pred volitvami, kasneje pa pade na dno seznama njihovih prednostnih nalog, je postal izgovor za to, da stoji gradnja javnih domov na mestu, medtem pa se politiki, ki so področje dolgotrajne oskrbe leta dolgo držali za svoj politični plen, pomikajo navzgor po položajih. Vrste čakajočih na dostojno jesen življenja pa se medtem samo daljšajo. Do kdaj še? Morda bi pomagalo, če bi se vsi, ki smo za svoje poslanstvo izbrali politiko zavedali, da bomo čez desetletje ali dve tudi mi del množice starejših.

Da bomo odvisni od tega, kar smo si v času svoje najaktivnejše življenjske dobe znali zagotoviti in spremeniti. In da bi postali glasniki tistih družbenih izzivov, ki so za našo, torej slovensko, pa tudi evropsko družbo zares relevantni. Če mislite, da so to izzivi, ki so na dnevnem redu najglasnejših politikov, se motite. Zagotovo pa so to izzivi, s katerimi sem se zadnjih pet let ukvarjal sam. **Skrbi za varno hrano so se še nekaj let nazaj moji politični kolegi posmehovali, danes, ko je za nami vrsta afer z nevarno prehrano, se ne več.** Težave invalidov, ki so v mnogih evropskih državah odrinjeni na družbeni rob, v polje nevidnosti, zanimajo le peščico politikov. Zato kar težko pojasnim zadovoljstvo, ki me je prevzelo, ko smo uspeli sprejeti zgodovinski dokument Evropske unije o tem, **da morajo biti vsi izdelki in storitve dostopni tudi invalidom.** Samo v Evropski uniji jih je več kot 80 milijonov. Staranje in vse, kar s seboj nosi jesen življenja je za premnoge politike nepriljučna tema. Dobesedno! Rajše se ukvarjajo s tistim, kar ima svoje zaledje v močnih »sponzorjih«. **Kolikokrat in komu vse sem že prenesel sporočila starejših ki jih srečujem, dobro pomnim. In koliko rešitev, ki so povezana z evropskimi sredstvi, sem že pojasnil? Ni jih malo! Žal pa jih je še vedno precej več, kot pa tistih, ki jih na najodgovornejših položajih v Sloveniji sploh razumejo in so zanje pripravljene zastaviti svoj politični položaj.**

Dr. Igor Šoltés

Tarok turnirji

V Tremerjih, na peti tekmi za državno prvenstvo posameznikov, je nastopilo 134 igralcev in igralk. Zmago je slavil dolgoletni tarokist iz Rimskih Toplic B. Randjelović iz Valata, drugi je bil Pirančan F. Godnjavec - BKP, tretji pa T. Heberle iz TDK.

Od Epicovih igralcev je bil najboljši Matej Kraševc na 96. mestu. Po petem turnirju je v vodstvu Karat pred Lakičem. Epicovci pa so odigrali tretji krog. Zmagal je Alojz Markič pred Milavcem in Kraševcem. Vodi petkratni zmagovalec Markič, drugi je Semenič, tretji Stegel itd. Upokojenci Postojnskega društva so prav tako odigrali predzadnji turnir 16. tradicionalnega turnirja v katerem je med 13 igralci zmago slavil Dušan Lekšan, sledili so: Bergoč, Stegel in Milavec. Kolo pred koncem vodi Lekšan pred Milavcem, sledi Stegel pred Grmekom in Klančičarjem.

V Osilnici pa je tamkajšnji tarok klub organiziral šesti turnir v taroku za DP posameznikov, ki se ga je udeležilo 144 igralcev in igralk iz 22 slovenskih tarok društev. Zmago je slavil Robert Drstvenšek iz TDK pred Fredijem Hasemalijem iz TDP. Najboljša med igralkami je bila Laura Papič ki je bila šesta, najboljši Primorec pa je bil Jakopič iz BKP, ki je osvojil 16. mesto. Po šestem turnirju vodi Drstvenšek pred Toplakom iz Mela.

16. Postojnski upokojenski turnir Steglu!

Postojnski upokojenci so končali s 16. tradicionalnim upokojenskim turnirjem v taroku, ki je bržčas edini s tako dolgo tradicijo pri nas. Letos je nastopilo 13 igralcev, naslov prvaka je branil Edvard

Tarokisti Postojne

Prograr, ki je bil kar petkratni zmagovalec, po trikrat so turnir osvojili Marjan Tiselj, po dvakrat Italo Fiegl, Stane Pelan in Dario Bergoč, enkrat pa sta bila uspešna Alojz Markič in letos Albin Stegel. Med igralkami je bila najboljša Alenka Kontelj, ki je bila peta.

4. krog klubskega prvenstva Steglu!

Postojnsko športno društvo Epic je v hotelu Epic izpeljalo četrti krog klubskega prvenstva, ki ga imajo vsak prvi torek v mesecu. Nastopilo je deset igralcev, zmagal pa je Albin Stegel pred Simono Bajc, tretje mesto pa je osvojil Henrik Semenič. Po četrtem turnirju še naprej vodi Markič pred Stegelom in Semeničem.

Športno društvo **"EPIC"** Postojna, foto Edvard Progar

Končana dopisna strelska liga 2019

Postojnsko ŠD Epic je na Ljubljanskem centralnem športnem strelišču na Rudniku izpeljalo finale 42. dopisne in 30. invalidske dopisne lige, v kateri je tokrat nastopalo z zračnim orožjem/ puško in pištolo/ v vseh kategorijah blizu 150 strelcev in strelk iz 25 strelskih in invalidskih društev. Najštevilčnejša je bila udeležba iz zahodne strelske regije, od društev pa so bili najbolj množični Idrijčani.

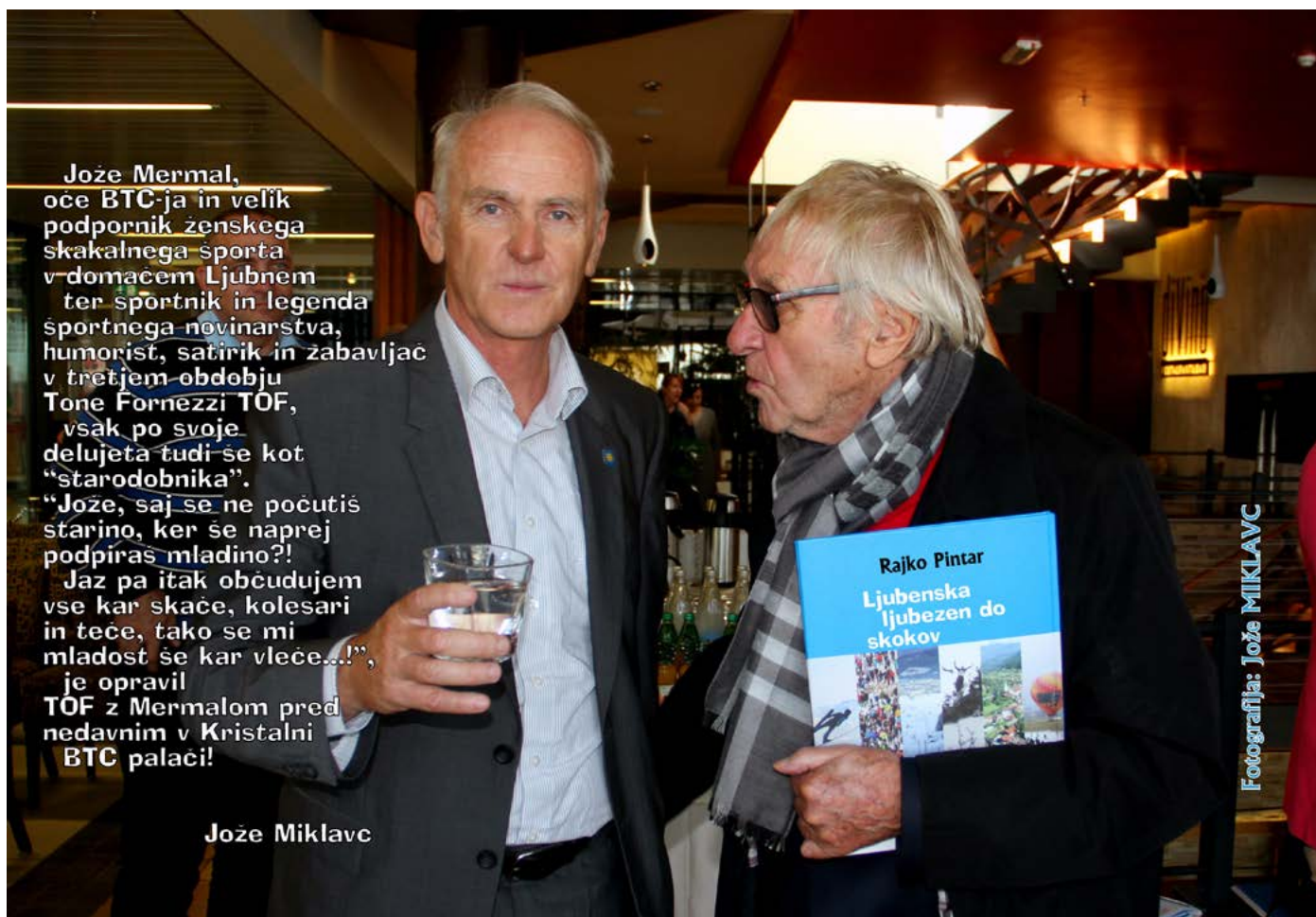
Dopisna liga je nekaj posebnega, saj je odskočna deska za tekmovalca višjega ranga, sistem tekmovalca pa je tak, da ekipe in posamezniki tri mesece pošiljajo rezultate v Postojno, nakar se deset najboljših ekip in posameznikov uvrsti v finale, ki je bilo kot vsa prejšnja leta 24. marca v Ljubljani. V finalu sta izostala najboljša paraolimpijska prvakinja Veselka Pevec in sedemkratni nosilec paraolimpijskih kolajn Franc Pinter Ančo, ki je zbolel. Letošnji finale je potekal v znamenju strelcev iz Idrije, ki so osvojili prehodni pokal pred Škofjo Loko in Trebnjem. Strelci iz Idrije so bili najboljši med ekipami kot tudi posamezno, saj je njihov vodja Vlado Kržišnik, ki je nastopil tako s puško kot pištolo osvojil pet kolajn, od tega tri zlate in dve bronasti. Odlična je bila tudi Daniela Budin Ravnič iz Pirana, ki je osvojila tri zlate in eno srebrno kolajno. Odlična sta bila tudi Patrik Farkaš iz Bakovcev ter Olga Knez iz Vremščice, ki sta bila dvakrat zlata. V konkurenci invalidov so ekipno zmagali Velenjčani, ki so nastopili v postavi: Jovanović, Kunst in Koželjnik, drugi je bil Anhovski Salonit, tretji pa strelci iz Šmartna pri Litiji. Posamezno so med invalidi zmagali: Jovanović, Ribarič, Kržišnik in Petričeva. V najštevilčnejši konkurenci veteranov z zračno serijsko puško, so zmagali strelci Škofje Loke, v postavi: Demšar, Štimac in Štular, srebrni so bili strelci Medvod, bronasti pa Trebanjci. Po-

Zmagovalci Finala, strelci iz Idrije

samezno so bili zmagovalci Doneski, Cugelj, Demšar in Merljak. Tudi med veterankami je bila prva Škofja Loka v postavi Mandič, Demšar in Prezelj, drugi so bili strelci Medvod, tretje pa strelke iz Žalca. Posamično so bile najvišje Budinova pred Britovškovo in Mandičevo. Med člani z zračno standardno puško je bil najboljši Farkaš, s serijsko pa Della Torre iz Vremščice. S pištolo, ki je letos pritegnila manj tekmovalcev, so bili najboljši Kržišnik, Možgon in Knezova. Med pionirji so bili najboljši Idrijčani pred Rudnikom Hrastrnik, posamezno pa je zlato osvojil Idrijec Bolčina, med cicibani pa njegov klubski tovariš, Jurman. Finale si je ogledal tudi naš, doslej najboljši strelca Rajmond Debevec, ki je v prvih letih za dopisno ligo tudi nastopal. V Finalu je bil dosežen tudi rekord lige, ki ga je dosegla ekipa članov iz Škofje Loke.

ŠD Epic, foto DigitalStudio

Jože Mermal, oče BTC-ja in velik podpornik ženskega skakalnega športa v domačem Ljubnem ter športnik in legenda športnega novinarstva, humorist, satirik in zabavljac v tretjem obdobju Tone Fornèzzi TOF, vsak po svoje delujeta tudi še kot "starodobnika".
 "Jože, saj se ne počutiš starino, ker se naprej podpiraš mladino?!"
 "Jaz pa itak občudujem vse kar skače, kolesari in teče, tako se mi mladost še kar vleče...!", je opravil TOF z Mermalom pred nedavnim v Kristalni BTC palači!

Jože Miklavc

Fotografija: Jože MIKLAVC

Za leto dni je odšla na porodniški dopust naša sodelavka uredništva in Piarovka ZDUS, Mateja Peršuh. Za nemotena strokovna in informacijska dela bo v tem času skrbela naša nova sodelavka Lara Valič, ki je že pričela z opravljanjem nalog. Prepričani smo, da vrzeli sploh niste opazili, Lara pa že opravlja svoje delo. Če boste z njenim delom tako zadovoljni kot smo v vodstvu in uredništvu ZDUSPlus, potem bomo zadovoljni vsi. Vi in mi!

Vodstvo trgovine BIG BANG nas je obvestilo, da je potekla pogodba o poslovnem sodelovanju z ZDUS. Za možnost podaljšanja se niso odločili, zato so sodelovanje z nami, žal, prekinili. Uredništvo ZDUSPlus prosi vse bralce, da informacijo o prenehanju pogodbenih odnosov širijo med člani DU in tudi znotraj PZDU. V primeru nejasnosti in dodatnih vprašanj lahko kontaktirate službo za marketing, ga. Anjo Damjanovič na 031 613 819, so še sporočili.

Z vlakom ugodneje na Dneve medgeneracijskega sožitja!

 Slovenske železnice

 GREMZVLAKOM

Vabljeni, da se na Dneve medgeneracijskega sožitja (14. 5. 2019–16. 5. 2019) v Ljubljano pripeljete sproščeno, brez gneče na cesti in iskanja parkirnega mesta, **z vlakom**. Prireditev se odvija na Gospodarskem razstavišču, ki je od glavne železniške postaje Ljubljana oddaljeno 10 minut hoje.

Za skupine 6 ali več oseb smo s Slovenskimi železnicami za potovanja na prireditev pripravili posebno ponudbo: **75 % popust na redne cene vozovnic s katerekoli začetne postaje v Sloveniji do Ljubljane in nazaj**. Prijave skupin za koriščenje

posebne ponudbe sprejemamo na e-naslovu jozica.prah@slo-zeleznice.si ali tel. št. 01 29 12 554. Pri prijavi je potrebno navesti število potnikov, datum ter relacijo zelenega potovanja.

Posamezniki lahko potujete do 50 % ceneje s SŽ kartico ugodnosti. S SŽ kartico ugodnosti MLADI potujete 30 % ceneje, s SŽ kartico ugodnosti – DRUŽINE 40 % ceneje, otroci do 12. leta v spremstvu odraslega pa brezplačno. S SŽ kartico ugodnosti - SENIORJI potujete 30 %, med tednom, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa kar 50 % ceneje.

Magični lik 1 (vodoravno in navpično)

1. Ladijski šofer, 2. iz njega je nastala Eva, 3. Mesto v Tanzaniji, 4. Pianist Rubinstein, 5. Španski nogometaš Jordi

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Magični lik 2

1. Kraj pri Mariboru, 2. Nekoč je bil črno bel, 3. Šara, 4. Ramona moškega spola, 5. Saudski šejk Hasan

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Rešitev iz prejšnje številke:

1. lik vodoravno in navpično:

Pšata, 2. Škrip, 3. Arena, 4. Tinče, 5. Apael

2. lik vodoravno in navpično:

1. Poved, 2. Ozare, 3. Varta, 4. Erter, 5. Deare

3. maj – Svetovni dan svobode tiska

Leta 1993 je Generalna skupščina razglasila 3. maj za svetovni dan svobode tiska. Na sprejem te resolucije je vplivala Generalna konferenca Organizacije ZN za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) leta 1991, na kateri so z resolucijo potrdili, da je svoboden, neodvisen in pluralističen tisk nujen del vsake demokratične družbe. S tem praznikom se spominjamo na Windhoekovo deklaracijo za promocijo neodvisnega in pluralističnega tiska v Afriki iz leta 1991, ki je bila sprejeta prav 3. maja.

8-9. maj – Čas spomina in sprave za tiste, ki so izgubili življenja med drugo svetovno vojno

Z resolucijo A/RES/59/26 je 22. novembra leta 2004 Generalna skupščina določila 8. in 9. maj za čas spomina in sprave ter pozvala države članice, organe OZN, nevladne organizacije in posameznike, naj vsako leto na enega izmed teh dveh dnevov izkažejo svoje spoštovanje žrtvam druge svetovne vojne.

10. maj – Svetovni dan gibanja. Namen tega je spodbujanje telesne dejavnosti in zviševanje deleža telesno dejavnega prebivalstva.

15. maj – Svetovni dan družine

Leta 1993 je Generalna skupščina razglasila 15. maj za svetovni dan družine. Že leta 1989 je z resolucijo A/RES/44/82 generalna skupščina določila leto 1994 za leto družine, s čimer je hotela povečati zavedanje družbe o družini in družinskih zadevah ter izboljšati zmožnost držav, da bi se družinski problemi reševali z ustreznimi domačimi politikami.

16. maj – Mednarodni dan sobivanja v miru

Decembra 2017 je Generalna skupščina razglasila 16. maj za mednarodni dan sobivanja v miru s ciljem okrepiti prizadevanja za mir po svetu, še posebej v luči nove Agende 2030 za trajnostni razvoj.

21. maj – Svetovni dan spodbujanja kulturne raznolikosti za dialog in razvoj

Da bi se bolje izkoriščalo potencial kulture kot orodja za povečevanje blaginje, trajnostnega razvoja in globalno sožitje v miru, je Generalna skupščina 20. decembra 2002 razglasila 21. maj za svetovni dan spodbujanja kulturne raznolikosti za dialog in razvoj. V zaključnih dneh leta kulturne dediščine (2002) je skupščina poudarila pomembno povezavo med zaščito družbene raznolikosti in med civilizacijskim dialogom.

22. maj – Svetovni dan biološke raznolikosti

20. decembra 2000 je Generalna skupščina razglasila 22. maj za svetovni dan biološke raznolikosti. Pred tem so svetovni dan biološke raznolikosti slavili vsako leto 29. decembra, vendar so ga na petem srečanju podpisnice konvencije o biološki raznolikosti zaradi večje opaznosti premaknile na 22. maj.

31. maj – Svetovni dan brez tobaka

Vsako leto 31. maja poteka svetovni dan brez tobaka. Ta dan so določile članice Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) leta 1987. S tem dnem je želela WHO povečati zavedanje ljudi o škodljivih učinkih kajenja. Vsako leto zaradi posledic kajenja umre okoli 5,4 milijonov ljudi.

ZAVAROVANJE SPECIALISTI SENIOR

Hitra in enostavna pot do specialista
v primeru nezgode in bolezni.

Morebitna nezgoda ali bolezen lahko močno poseže v ritem vsakdanjega življenja in zamaje temelje varnosti. S sklenitvijo zavarovanja Specialisti senior si omogočite hitrejšo zdravstveno oskrbo ter enostaven dostop do specialističnih storitev, ki jih potrebujete. Tako lahko hitreje stopite na pot okrevanja in z občutkom varnosti premostite življenjske izzive.

